

Извештај Комисије за квалитет Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, Вршац, за школску 2012/13. годину

У складу са савременим трендовима и захтевима и са циљем интегрисања у јединствен европски систем високог образовања, Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу и у току школске 2012/13. године наставила је да спроводи и унапређује мере за обезбеђивање квалитета високошколске установе. Мере за обезбеђење квалитета односе се на саму институцију, затим на обезбеђење квалитета наставног процеса, квалитета студијских програма, научно-истраживачког, уметничког и стручног рада, квалитета наставника и сарадника, студената и осталих елемената стандарда за проверу квалитета, а у складу са Стратегијом обезбеђења квалитета високошколске установе. Осигурање квалитета обухвата следеће процесе: екстерну евалуацију институције и програма, самоевалуацију или интерну евалуацију, студентску евалуацију. Процес контроле квалитета је само део процеса осигурања квалитета, који се остварују кроз извештаје Комисије за обезбеђење квалитета, анализе Наставно-научног већа и Савета школе.

У току школске 2012/13. године, Комисија за обезбеђење квалитета је одржала 4 састанка. Комисију чини 11 чланова, и то директорка школе, запослени из редова наставног и ненаставног кадра школе и студенти, представници Студентског парламента. У саставу комисије су: академик Грозданка Гојков (директорка школе), др Александар Стојановић, др Тања Недимовић, др Јелена Пртљага, др Еуђен Чинч, др Наташа Стурза Милић, Биљана Вујасин, Адријан Божин (из редова наставног особља), Зоран Марјанов (из редова ненаставног особља), и два представника Студентског парламента. Комисија је пратила остваривање Стратегије за обезбеђивање квалитета, стандарда и процедура обезбеђења квалитета, континуирано радила на реализовању Акционог плана, али и предлагала одговарајуће корективне мере руководству установе. У протеклој школској години у процес обезбеђења квалитета укључени су били сви субјекти и тела, и то: Комисија за обезбеђење квалитета, Наставно веће, органи управљања, катедре, Студентски парламент итд. Сви субјекти и тела имали су право, али и обавезу да учествују у обезбеђењу квалитета на свом радном месту и кроз учешће у раду тела која обезбеђују квалитет.

Комисија за акредитацију и проверу квалитета (КАПК) на седници одржаној 14. 09. 2012. године, разматрала је и усвојила Извештај о спољашњој провери квалитета Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” из Вршца. У закључном коментару дати су повољни елементи, слабости и предложене су мере за отклањање слабости, те мере и активности за унапређење квалитета високошколске установе. Након анализе Извештаја, Комисија за квалитет Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” Вршац, у току школске 2012/13. године анализирао је резултат предложених мера КАПК-а. У наведеном Извештају КАПК-а, у закључним коментарима, наведени су следећи повољни елементи:

- Установа је према свим предложеним документима, веома посвећена систему квалитета;
- Усмереност на квалитет додатно потврђује и учешће директорке Високе школе у Комисији за квалитет;
- Висока школа је заузела исправан став да се систем квалитета брже развија сталним поређењем са другим образовним установама;
- У SWOT анализи се наглашава могућност боље сарадње са сродним високошколским установама. Установа има веома добру сарадњу са образовним установама из Србије и иностранства, посебно са институцијама из Румуније и Словеније;
- Установа има стратегију обезбеђења квалитета и сва пратећа документа као и акциони план, што је основа за унапређење квалитета установе;
- Ова Висока школа има дугу традицију успешног рада на пољу образовања васпитача на српском, румунском и ромском језику.

У току школске 2012/13. године сви релевантни фактори у Високој школи наставили су да унапређују елементе који су наведени као повољни, а такође значајна пажња је посвећена и спровођењу мера за отклањање слабости и активности за унапређење квалитета високошколске установе наведених у истом извештају (пре свега кроз активности у оквиру појединачних стандарда).

Стандард 1: Стратегија обезбеђења квалитета

У оквиру Стандарда 1, који обухвата Стратегију обезбеђивања квалитета као и Акциони план за обезбеђивање квалитета на Високој школи струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу, у школској 2012/13. години континуирано је од стране Комисије за квалитет и других релевантних субјеката вршена анализа спровођења Стратегије и Акционог плана. У школској 2012/13. години реализоване су следеће активности предвиђене Акционим планом, у складу са предвиђеним роковима, носиоцима активности и лицем одговорним за реализацију активности:

- Преиспитивање и унапређивање акционог плана за спровођење Стратегије;
- Преиспитивање усвојеног плана рада и процедура за праћење и унапређење квалитета високошколске установе у оквиру стандарда квалитета;
- Сачињавање и усвајање годишњег извештаја о раду комисије за обезбеђивање квалитета;
- Усвајање документа о анализи резултата анкета са пратећим превентивним и корективним мерама;
- Спровођење анкете студената о процени услова и организације студијског програма, анализа и усвајање превентивних и корективних мера;
- Спровођење упитника за самопроцену компетенција дипломираних студената, анализа резултата, усвајање превентивних и корективних мера;
- Утврђивање школског календара рада;
- Утврђивање распореда наставе и вежби;
- Спровођење упитника за самоевалуацију радног оптерећења студената, анализа резултата, усвајање превентивних и корективних мера;
- Анализа плана наставе и планова рада на појединачним предметима, поштовања календара и распореда наставе и усвајање превентивних и корективних мера;
- Анализа квалитета научно – истраживачког уметничког и стручног рада и усвајање превентивних и корективних мера;
- Планирање нових наслова Издавачке делатности;
- Анализирање квалитета као и потреба за наставним кадром Високе школе;
- Спровођење упитника за вредновање педагошког рада наставника и рада ненаставног особља, анализа резултата, усвајање превентивних и корективних мера;
- Анализа и оцена од стране предшколских установа у којима су студенти обављали педагошку праксу;
- Анализирање распореда и успешности студената у оквиру педагошке праксе;
- Анализа пролазности студената према испитним роковима са предлогом превентивних и корективних мера;
- Спровођење анкете студената о процени објективности оцењивања;
- Обезбеђивање уџбеника и обавезне литературе у библиотеци;
- Анализа доступности уџбеника и литературе и усвајање превентивних и корективних мера;
- Осавремењивање информатичке лабораторије, кабинета, учионица;
- Израда и усвајање годишњег финансијског плана;
- Оцена укључености студената у процес самовредновања;
- Анализа доступности информација у вези са контролом квалитета, усвајање превентивних и корективних мера.

Реализоване активности су у складу са Статутом установе и Стратегијом обезбеђења квалитета. У оквиру Стандарда 1 у току школске 2012/13. године, у склопу свакодневних активности, Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” и сви њени запослени континуирано су радили на побољшању и корекцији активности на којима су ангажовани. Као корективна мера (а у складу са препоруком Комисије за акредитацију и проверу квалитета) спроведена је едукација запослених о управљању квалитетом. Комисија за квалитет у школској 2012/13. години интензивирала је овај вид активности на побољшању квалитета, а као конкретну краткорочну меру, препоручила је Наставном већу Високе школе да у сарадњи са релевантним субјектима (члановима Комисије за квалитет који се континуирано баве овим питањима) упуту запослене на одговарајуће изворе и литературу која ће им пружити неопходне информације, што је нарочито важно за оне запослене који се до сада нису активније бавили проблемом побољшања квалитета, као ни осмишљавањем или применом корективних мера. Након едукације, Комисија за квалитет је спровела евалуацију, како би се утврдио њихов степен познавања карактеристика управљања квалитетом у овој установи. Едукацијом су били обухваћени сви

из реда наставног особља, а њихови појединачно попуњени упитници (након извршене едукације и упућивања на релевантну литатратуру) налазе се у документацији Комисије за квалитет за школску 2012/13. годину.

Акциони план

Стандард	Активност	Рок	Субјекти
1.	Периодично преиспитивање и унапређивање стратегије обезбеђивања квалитета	једном у току године	Комисија за квалитет (др Еуђен Чинч), Наставно веће
	Периодично преиспитивање и унапређивање акционог плана за спровођење стратегије	једном у току године	Комисија за квалитет (др Еуђен Чинч), Наставно веће, директор, катедре
2.	Периодично преиспитивање усвојеног плана рада и процедура за праћење и унапређење квалитета високошколске установе у оквиру стандарда квалитета	01. децембар	Комисија за квалитет (др Н. Стурза Милић), Наставно веће, директор, катедре
	Сачињавање и усвајање годишњег извештаја о раду Комисије за обезбеђивање квалитета	01. децембар	Комисија за квалитет (др Н. Стурза Милић), директор, Наставно веће, катедре
3.	Усвајање документа о анализи резултата анкета са пратећим превентивним и корективним мерама	01. децембар	Комисија за квалитет (др Т. Недимовић), Наставно веће, катедре
4.	Спровођење анкете студената о процени услова и организације студијског програма, анализа и усвајање превентивних и корективних мера	мај	Комисија за квалитет (др Т. Недимовић), директор, Наставно веће, студенти
	Спровођење упитника за самопроцену компетенција дипломираних студената, анализа резултата, усвајање превентивних и корективних мера	октобар током целе године	Комисија за квалитет, (др Т. Недимовић) директор, Наставно веће, студенти
	Спровођење анкете о квалитету дипломираних студената код послодаваца, анализа резултата, усвајање превентивних и корективних мера	једном у три године	комисија за квалитет (др Т. Недимовић), директор, Наставно веће, студенти, васпитачи, директори вртића
	Анализа успешности студената	једном у три године	Комисија за квалитет (др Т. Недимовић), директор, Наставно веће, студенти
5.	Утврђивање школског календара рада	15. септембар	директор школе (организује израду), Наставно веће (разматра и усваја календар рада

	Утврђивање распореда наставе и вежби	пре почетка школске године – 15. септембар, на почетку пролећног семестра – 1. фебруар	наставник задужен за распоред (др А. Стојановић), директор, Наставно веће (разматра распоред), Комисија за квалитет, студенти (Судентски парламент)
	Спровођење упитника за самоевалуацију радног оптерећења студената, анализа резултата, усвајање превентивних и корективних мера	јануар или мај	Комисија за квалитет (др А. Стојановић), директор, Наставно веће, студенти
	Спровођење упитника за наставничку евалуацију наставе, анализа резултата, усвајање превентивних и корективних мера	мај	Комисија за квалитет (др А. Стојановић), директор, Наставно веће, студенти
	Анализа плана наставе и планова рада на појединачним предметима, поштовања календара и распореда наставе и усвајање превентивних и корективних мера	јануар	катедре, Наставно веће, директор, студенти
6.	Анализа квалитета научно-истраживачког уметничког и стручног рада и усвајање превентивних и корективних мера	15. октобар	наставници, катедре, Комисија за квалитет (др Ј. Пртљага) директор, Наставно веће
	Планирање нових наслова издавачке делатности	на почетку школске године	Комисија за издавачку делатност, директор школе, Наставно веће, комисија за квалитет (др Ј. Пртљага)
7.	Анализирање квалитета као и потреба за наставним кадром школе	на почетку школске године	Комисија за квалитет (др А. Стојановић), директор, катедре, студенти
	Спровођење упитника за вредновање педагошког рада наставника и рада ненаставног особља, анализа резултата, усвајање превентивних и корективних мера	фебруар или мај	Комисија за квалитет (др А. Стојановић), директор, наставно веће, студенти
8.	Анализа и оцена од стране предшколских установа у којима су студенти обављали педагошку праксу	јануар или мај	наставници и сарадници, организатор педагошке праксе, Комисија за квалитет (др Н. Стурза Милић), директор предшколске установе, васпитачи, студенти

	Анализирање распореда и успешности студената у оквиру педагошке праксе	јануар или мај	наставници и сарадници, организатор педагошке праксе, Комисија за квалитет (др Н. Стурза Милић), директор предшколске установе, васпитачи, студенти
	Анализа пролазности студената према испитним роковима са предлогом превентивних и корективних мера	сваке године у октобру, након завршетка испитних рокова	Комисија за квалитет (др Н. Стурза Милић), референт за студентска питања, Наставно веће, студенти
	Спровођење анкете студената о процени објективности оцењивања	фебруар или октобар	студенти, Комисија за квалитет (др Н. Стурза Милић), наставници, директор
9.	Обезбеђивање уџбеника и обавезне литературе у библиотеци.	континуирано током целе године	Наставно веће, катедре, библиотекар, Комисија издавачке делатности, Комисија за квалитет (Б. Вујасин, проф.), студенти
	Анализа доступности уџбеника и литературе и усвајање превентивних и корективних мера	јануар или мај	Наставно веће, катедре, библиотекар, комисија издавачке делатности, Комисија за квалитет (Б. Вујасин, проф.), студенти
	Осавремењивање информатичке лабораторије, кабинета, учионица	континуирано	директор, Наставно веће, Комисија за квалитет (Б. Вујасин, проф.), студенти
10.	Спровођење упитника за студентску евалуацију квалитета органа управљања, анализа резултата, усвајање превентивних и корективних мера	фебруар или октобар	Комисија за квалитет (др Г. Гојков), Наставно веће, студенти
11.	Анализирање квалитета опреме, усвајање превентивних и корективних мера	јануар или мај	Комисија за квалитет, (др Г. Гојков), Наставно веће, студенти
12.	Израда и усвајање годишњег финансијског плана	фебруар	директор, стручна служба, Наставно веће
	Израда и усвајање годишњег финансијског извештаја	фебруар	директор, стручна служба, Наставно веће
13.	Оцена укључености студената у процес самовредновања	јануар или мај	комисија за квалитет (А. Божин), Наставно веће, студенти
14.	Анализа доступности информација о контроли квалитета, усвајање превентивних и корективних мера	континуирано	Комисија за квалитет, Наставно веће,

Стандард 2: Стандарди и поступци за обезбеђење квалитета

Дугорочно планирање стручних, образовних и научно-истраживачких активности на Високој школи струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” вршило се на основу анализе значајних чинилаца који су у претходном тексту истакнути. Такође, и краткорочно планирање се вршило на основу континуираног прикупљања битних података. У школској 2012/13. години редовно је контролисано испуњавање мисије и зацртаних циљева. Контрола квалитета ослањала се на конкретне и проверљиве елементе као што су оствареност циљева и очекивања. Посебна пажња је обрађена на:

- квалитет извођења наставе,
- спровођење испита (као и дипломских испита),
- успешност студирања у целини и у оквиру појединачних предмета,
- организацију и анализу квалитета студентске праксе,
- број дипломираних студената,
- квалитет појединачних уџбеника,
- број наставника, сарадника и студената по групама,
- просторне капацитете и опремљеност,
- како изгледају процедуре, да ли су ефикасне и правичне (нпр. Процедура за жалбу поводом оцене),
- доношење нових правилника и докумената у циљу повећања квалитета студирања на Високој школи „Михаило Палов” и сл.

У оквиру Стандарда 2 у току школске 2012/13. године чланови Комисије за обезбеђење квалитета и сви остали релевантни субјекти у Школи трудили су се да поштују Акциони план активности са роковима за извршење квалитета. У планираним роковима, реализоване су све активности предвиђене Акционим планом – извор:

<http://www.uskolavrsac.edu.rs/Novi%20sajt%202010//Dokumenta/Vazna%20dokumenta/akcioni%20plan.pdf>

Учешће студената у поступцима осигурања квалитета било је неизоставно, будући да су они најзаинтересованији да добију квалитетно образовање са којим ће моћи квалитетно да обављају послове за које се школују. Циљ студентског вредновања педагошког рада наставника Високе школе јесте формирање мишљења студената о педагошком раду наставника, о објективности оцењивања, о процени услова и организације студијских програма и др., а резултати студентског вредновања користе се за редовно праћење и контролу квалитета наставног процеса, као део опште политике у области обезбеђења квалитета. Студентско вредновање спроводило се, у складу са Акционим планом, у предвиђеним терминима, путем писменог упитника са понуђеним одговорима. Посебно се наглашава да су се студенти у протеклој школској години поред учешћа у дистрибуцији и контроли попуњавања упитника, ангажовали и у евалуацији упитника (компјутерско ажурирање података), али и у статистичкој обради и анализи упитника уз помоћ професора Адријана Бојина.

Савет Високе школе је на седници одржаној 24. 10. 2012. године донео Правилник о дисциплинској и материјалној одговорности, понашању и одевању студената. Детаљне информације могу се наћи на сајту:

<http://www.uskolavrsac.edu.rs/Novi%20sajt%202010//Dokumenta/Vazna%20dokumenta/StatutPravilnici/Pravilnik%20o%20DMO%20studenata.pdf>

У праћењу и обезбеђењу квалитета, посебно је значајна улога студентских процена. Планиране евалуације су цикличне, тако да следе циклусе студијских програма. Наводимо анкете које су Акционим планом Комисије за обезбеђење квалитета предвиђене, и које су обављене у току школске 2012/13. године:

- Студентска евалуација рада наставника и ненаставног особља – анкетање је извршено у мају 2013. године (зимски семестар) и у октобру 2013. године (летњи семестар). У испитивању је учествовало укупно 280 студената. У испитивању је учествовало укупно 280 студената, од којих је 118 похађало прву годину, 99 другу и 63 студента трећу годину студија, са оба смера.

- Студентска евалуација објективности оцењивања – студентска евалуација објективности оцењивања извршена је од 25. септембра до 28. октобра 2013. год. Коришћен је метод анкете. Испитивање је извршено на узорку од 123 студента прве, друге и треће године студија.
- Студенти су 21. 10. 2013. године методом анкете оцењивали услове студирања и организацију студијског програма на скали од 1 до 5. Испитивање је извршено на узорку од 131 студента друге (40,6%) и треће (59,4%) године студија. У узорку је било 89,3% студената са смера *Струковни васпитач деце предшколског узраста* и 10,7% студената са смера *Струковни васпитач деце јасленог узраста*.
- Студентска евалуација појединачних наставних предмета и процени оптерећења – испитивање је извршено на узорку од 65 студената са смера *Струковни васпитач деце предшколског узраста* (45,3% испитаника је са прве, а 54,7% их је са друге године студија) и на узорку од 10 студената са смера *Струковни васпитач деце јасленог узраста*. Од тога, 4 испитаника је са прве, 3 са друге и 3 са треће године студија.
- Студентска евалуација органа управљања Високом школом – извршена је од 25. септембра до 28. октобра 2013. У испитивању је учествовало 125 студената са оба смера (40% испитаника је са друге, а 60% су са треће године студија).
- Анкетирање дипломираних студената о раду Високе школе, условима наставе, опреми, оспособљености за рад и даље напредовање – у анкетирању које је извршено у периоду од 18. 1. 2013. до 27. 6. 2013. год. учествовало је 52 испитаника који су завршили основне студије.
- Анкете студентских евалуација објављене су на сајту школе.

У оквиру Стандарда 2, а са циљем убрзавања усклађивања постојећих стандарда и поступака за обезбеђење квалитета Високе школе са актуелним законским одредбама, у току школске 2012/13. године конкретизована је улога правника школе Стевана Миљкова (ненаставно особље) у погледу сталне обавезе да континуирано прати и прослеђује материјал актуелних законских одредаба и обавештава чланове Комисије за квалитет о истим. Такође, у току претходне школске године континуирано је праћен сајт Комисије за акредитацију са циљем усаглашавања деловања Комисије за квалитет Школе са актуелним законским одредбама (постављеним на сајту).

Предлог мера и активности у оквиру Стандарда 2:

- Доношење Правилника који регулише једнакост и равноправност студената по свим основама;
- Појачана и конкретизована улога појединих чланова Комисије за квалитет у вези са повећањем квалитета рада (прегледност сајта, медијација чланова Студентског парламента и осталих субјеката Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, помоћ при регистрацији Студентског парламента као удружења грађана, праћење промена на сајту КАПКА, унапређење студентских анкета и др.).

Прилог 2. 1. Усвојени документ – Стандарди и поступци за обезбеђење и унапређење квалитета високошколске установе

Извор: <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/Prilog-1.1-Publikacija-ustanove.pdf>

Прилог 2.2. Усвојени план рада и процедура за праћење и унапређење квалитета високошколске установе у оквиру стандарда квалитета

Извор:

<http://www.uskolavrsac.edu.rs/Novi%20sajt%202010//Dokumenta/Vazna%20dokumenta/akcioni%20plan.pdf>

Прилог 2. 3. Усвојени годишњи извештаји Комисије за квалитет

Усвојен годишњи извештај Комисије за квалитет за школску 2011/2012. годину

Извор: <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/Kvalitet20112012.pdf>

Усвојен годишњи извештај Комисије за квалитет за школску 2012/2013. годину.

Стандард 3: Систем обезбеђења квалитета

Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу је успоставила структуру за обезбеђење квалитета коју перманентно изграђује и унапређује. Статутом Високе школе утврђују се послови и задаци наставника, сарадника, студената, стручних органа и катедри. Висока школа има формално успостављено тело (комисију) с конкретном одговорношћу за унутрашње осигурање квалитета. Детаљи су доступни на сајту:

<http://www.uskolavrsac.edu.rs/Novi%20sajt%202010//Dokumenta/Vazna%20dokumenta/StatutPravilnici/Statut.pdf>

Оформљена Комисија за обезбеђење квалитета Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” активно је радила на спровођењу стратегије, стандарда и поступака за обезбеђење квалитета. Комисија је формирана из редова наставника, сарадника, ненаставног особља и студената. Имајући на уму да се ради о изузетно сложеној појави која се састоји из великог броја релевантних чинилаца, праћење и унапређивање квалитета рада установе схваћено је као процес који се свакако не може ограничити само на рад Комисије за обезбеђење квалитета, иако се њен значај, као регулаторног, евалуацијског и саветодавног тела, свакако не доводи у питање. Овде се, пре свега, мисли на свеукупне напоре Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” који су претходних година, по акредитацији и реакредитацији и студијског програма Високе школе, уложени у обезбеђивање што квалитетнијег наставног кадра, подршку њиховог научног и стручног усавршавања, као и њихово укључивање у пројекте, унапређивање материјалних услова, осавремењивање библиотечког фонда, чињеницу да Школа као институција реализује четири програма стручног усавршавања радника у образовању акредитованих од стране Завода за унапређивање образовања и васпитања, покушаје да се укључи у ТЕМПУС пројекте. О нивоу квалитета рада несумњиво сведочи и чињеница да је Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” препозната као институција у којој се настава реализује на српском, румунском и ромском језику. Појава образовања васпитача на ромском језику на високошколском нивоу је јединствена и за прилике Европске Уније.

У току школске 2012/13. године Комисија за квалитет континуирано је пратила квалитет извођења наставе, спровођење испита, успешност студирања у целини и у оквиру појединачних предмета, квалитет појединачних уџбеника, квалитет наставног кадра, број наставника, сарадника и студената по групама, просторне капацитете и опремљеност, ефикасност студија (односно уписаних студената и дипломираних), као и успешност полагања одређених предмета. Комисија је прикупљала повратне информације од садашњих и дипломираних студената, као и њихових послодаваца (о томе колико су стечена знања и вештине током студирања примењиве и корисне), проверавала савременост програма и усклађеност са европским стандардима у одговарајућој области.

Висока школа је обезбедила унапређивање услова и инфраструктуре за периодично праћење квалитета. У том смислу, Комисија за обезбеђење квалитета у току школске 2012/13. године је радила на усавршавању постојећих упитника за самовредновање. Допуњен је упитник за студентску евалуацију педагошког рада наставника и рада ненаставног особља, као и упитник за студентску евалуацију студијског програма. Такође, рађено је на унапређењу Стратегије за обезбеђење квалитета и Акционог плана Комисије за квалитет Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”. Осавремењени су рачунари и софтвер неопходни за обраду података о самовредновању.

На Високој школи струковних студија за образовање васпитача у Вршцу у току школске 2012/13. године спроведене су следеће анкете намењене студентској евалуацији:

- педагошког рада наставника,
- рада ненаставног особља (библиотекара и референта за студентска питања),
- студијских програма,
- радног оптерећења студената,
- органа управљања (Савету, Наставном већу, директору),
- објективности оцењивања.

Повратне информације о компетенцијама дипломираних студената обезбеђиване су на два начина:

- на основу упитника за самопроцену компетенција дипломираних студената, и
- на основу прибављених мишљења предшколских установа о компетенцијама студената који су студије завршили на Високој школи струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”.

У складу са наведеном потребом за перманентним унапређивањем система обезбеђивања квалитета, у току школске 2012/13. године, упитници за студентску евалуацију наставника прерађени су тако да се сваки наставник евалуира за сваки предмет који предаје по завршетку сваког семестра (дакле,

два пута у току једне школске године). У складу са предлогом корективних мера Комисије за квалитет и у сагласности са предлозима мера екстерне евалуације КАПК-а, поступак анкетирања се континуирано унапређује. Поступком анкетирања су обухваћени студенти (садашњи и дипломирани), наставно и ненаставно особље.

У оквиру улоге студената у самовредновању и провери квалитета Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, два представника студената су чланови Комисије за обезбеђење квалитета. Ове представнике је делегирао Студентски парламент; они се редовно позивају на седнице Комисије за обезбеђење квалитета, на којима активно учествују. Представници студената, чланови Комисије за обезбеђење квалитета, на седницама Комисије износе своје сугестије за унапређење Стратегије и осталих докумената којима се обезбеђује квалитет. Представници студената се ангажују на уношењу података из анкета у електронске табеле, како би се могла вршити обрада добијених података. У сарадњи са студентима и свим запосленима, у току школске 2012/13. године континуирано су се предузимале мере и поступци за обезбеђивање максималног учешћа свих релевантних фактора у анкетирању.

У протеклој школској години сваки наставник је добио све извештаје о студентском вредновању, а извештаји о резултатима студентског вредновања и самовредновања наставника достављени су и катедрама, као и Наставном већу Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” који чине и наставници и студенти. Управо је Наставно веће и предложило, а касније и прихватило мере које се односе на унапређење квалитета. Описани механизми пружају критички осврт на циљеве, адекватно обликовање процеса и активности везаних за квалитет, као и одлучивање на транспарентан начин.

Прилог 3. 1. Формално успостављено тело (комисија) с конкретном одговорношћу за унутрашње осигурање квалитета на Високој школи струковних студија за образовање васпитача, Вршац (извод из статута) и опис рада – доступно на сајту: <http://www.uskolavrsac.edu.rs/Novi%20sajt%202010//Dokumenta/Vazna%20dokumenta/StatutPravilnici/Statut.pdf>

Прилог 3. 2. Резултати студентске евалуације рада наставника и ненаставног особља (зимски и летњи семестар школске 2012/13. године) – доступно на сајту

Прилог 3.3. Документ о анализи резултата анкета и о усвајању корективних и превентивних мера – доступан на сајту

Стандард 4: Квалитет студијског програма

У току школске 2012/13. године Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу реализовала је наставу на два програма основних (*Струковни васпитач* и *Струковни васпитач деце јасленог узраста*) и једном програму специјалистичких студија (*Струковни васпитач – специјалиста за припремни предшколски програм*). Настава се одвијала на српском, румунском и ромском језику. Након Уверења о реакредитацији високошколске установе (донетом 08. 06. 2012. од стране Комисије за акредитацију и проверу квалитета) и Уверења о реакредитацији студијског програма основних струковних студија *Струковни васпитач* (донетим 27. 04. 2012. од стране Комисије за акредитацију и проверу квалитета) у току претходне школске године настава на овом смеру се реализовала по реакредитованом програму. Чињеница да су и Установа и студијски програм основних струковних студија *Струковни васпитач* реакредитовани у првом кругу реакредитације указује да су испуњени стандарди квалитета како саме установе, тако и програма. (в. **Прилог 4. 1.** Одлуке о акредитацији студијских програма доступне на сајту школе: <http://www.uskolavrsac.in.rs/uverenja-o-akreditaciji/>).

У току школске 2012/13. године настављено је спровођење механизма праћења квалитета студијских програма кроз рад Комисије за обезбеђење квалитета чија надлежност је утврђена Статутом Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”. Редовна и периодична евалуација програма одвијала се кроз студентску евалуацију, као и кроз самоевалуацију наставника. Комисија је била одговорна и за предлагање мера за унапређење успешности програма, док су основни стандарди праћења квалитета дати у документу *Политика обезбеђења квалитета*.

Контрола квалитета студијских програма обухватала је предузимање мера за унапређење квалитета у погледу курикулума, наставе, наставног особља, оцењивања студената, уџбеника и литературе, као и квалитета педагошке праксе. Настављено је редовно и систематично праћење процедура и политика уписа студената (**Табела 4.1.**), методе поучавања, начини провере знања и исходи и компетенције које добијају студенти када заврше студијски програм, као и њихове могућности запошљавања.

Табела 4.1. Листа студијских програма који су акредитовани на Високој школи струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, Вршац, са укупним бројем уписаних студената школске 2012/13.

Студијски програм	Студијски ниво	Укупан број уписаних студената
		2012/13
Струковни васпитач	основне студије	118
		срп., рум., ром.
		100, 6, 12
Струковни васпитач	дошколавање	145
Струковни васпитач деце јасленог узраста	основне студије	14
Струковни васпитач – специјалиста за припремни предшколски програм	специјалистичке	17
Струковни васпитач – специјалиста за афирмацију децејег стваралаштва	специјалистичке	/

У току школске 2012/13. године посебна пажња посвећена је улози студената у праћењу и контроли квалитета, обезбеђена је њихова активна улога и оцена квалитета програма путем упитника, који садрже елементе вредновања структуре и садржаја студијског програма, као и радно оптерећење студената.

Висока школа струковних студија за васпитаче у Вршцу у протеклој школској години успоставила је склад између наставних метода, исхода учења и критеријума оцењивања кроз пажљиво избалансирани однос између различитих облика рада (предавања, вежбе, семинари). Обухваћеност сваког програмског исхода учења у оквиру обавезних предмета на студијском програму основних студија *Струковни васпитач* и на студијском програму специјалистичких студија – *Струковни васпитач – специјалиста за припремни предшколски програм* приказани су у **Табели 4.2.**

Табела 4. 2. Обухваћеност сваког програмског исхода учења у оквиру обавезних предмета – студијски програм основних студија – *Струковни васпитач*

Исход	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Назив предмета										
Општа педагогија	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Страни језик 1	✓	✓	✓							
Матерњи језик	✓	✓	✓	✓				✓		
Општа психологија	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓
Европски контекст националних култура	✓	✓	✓	✓						✓
Филозофија васпитања	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓
Здравствена нега	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓
Педагошке теорије	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Развојна психологија	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Страни језик 2	✓	✓	✓							
Филозофске основе савремених педагошких теорија	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Вокално-инструментални практикум	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓
Примењена логика	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓
Предшколска педагогија	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Породична педагогија	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Правци савремене филозофије	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓

Исход	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Назив предмета										
Информатички практикум	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓
Педагошка психологија	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Култура дијалога	✓	✓	✓	✓	✓		✓			
Вокално-инструментални практикум 2	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓
Методика васпитно-образовног рада	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Књижевност за децу	✓	✓	✓	✓	✓			✓		
Ликовна култура	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		
Моторика деце предшколског узраста	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	
Методика музичког васпитања 1, 2	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Методика развоја говора 1, 2	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Методика физичког васпитања 1, 2	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Методика упознавања околине 1, 2	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Методика ликовног васпитања 1, 2	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Методика почетних математичких појмова 1,2	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Рана идентификација даровитости	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Пракса 1–6	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Дипломски рад	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Исходи:

1. Дипломирани студенти Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” компетентни су да примене знање у васпитно-образовном раду са децом предшколског узраста;
2. Оспособљени су да користе адекватну стручну литературу;
3. Имају развијену способност за тимски рад;
4. Могу да пренесу знања на друге;
5. Стекли су компетенције које су у функцији индивидуализације васпитно-образовног рада на предшколском узрасту;
6. Стекли су солидна знања за методичке маневре;
7. Имају способности рада са мањим групама деце;
8. Добро су упућени у савремене методолошке приступе;
9. У стању су да прате савремена педагошка истраживања;
10. Оспособљени су да се и сами окушају у истраживању и мењању сопствене праксе.

Табела 4. 2. Обухваћеност сваког програмског исхода учења у оквиру обавезних предмета: студијски програм специјалистичких студија – *Струковни васпитач – специјалиста за припремни предшколски програм*

Исход	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Назив предмета										
Страни језик	✓									
Конструктивистичка педагогија	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	
Психофизичка зрелост	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	

за школу										
Исход	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Назив предмета										
Предшколска дидактика	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Методика развоја говора и припрема за почетак читања и писања	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	
Драма и покрет	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	
Сценографија и костимографија	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	
Ритмика и плес	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	
Методика почетних математичких појмова	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓
Методика музичког васпитања	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
Методика ликовног васпитања	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Методика физичког васпитања	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	
Луткарска радионица	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Основи дириговања и рада са Орфовим инструментаријумом	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Рецитовање	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	
Специјалистички рад	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Исходи:

1. Специјалисти Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, Вршац, компетентни су да примене стечена знања и вештине у васпитно-образовном раду са децом у оквиру припремног предшколског програма;
2. Студенти су стекли добро разумевање непосредног циља припремања деце за школу, доприносе њиховој зрелости или готовости за рад у школи;
3. Добро су упознали суштину значења појма зрелости или готовости, савремена теоријска схватања аспеката готовости (спремност детета, али и школе да омогући детету услове за континуирани развој);
4. Схватили су значај уважавања индивидуалних разлика и неуједначености раних искустава, а томе су научили да прилагоде каснија очекивања.
5. Оспособљени су за схватање функција припремног предшколског програма (компензаторска, допуна сазнајног, социјалног и другог искуства...), као и развој способности које олакшавају прелаз са једног ступња на други;
6. Стекли су методичку спремност васпитача за ову функцију;
7. Компетентни су да развијају комуникативне способности детета, културу практичног комуницирања, усмено изражавања, да развијају интересовања и увођење детета у свет писане речи, тумачење текстова;
8. Компетентни су за увођење елемената графичке припреме;
9. Стекли су медијску писменост;
10. Компетентни су за изграђивање почетних математичких појмова и сл. код деце предшколског узраста.

Садржаји и организација наставних програма основних и специјалистичких студија које се реализују на Високој школи струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, Вршац, садржаји њима обухваћених курсева, предвиђене наставне методе и стратегије, као и поступци за проверу знања студената у функцији су обезбеђивања планираних исхода учења.

Посебна пажња посвећена је времену потребном за припрему за наставу, као и одабиру обавезне и додатне литературе, односно њеном обиму и актуелности (у оквиру Катедри и Наставног већа). Тежиште се са предавања преносило се на сарадњу са студентима која се спроводила кроз партнерски однос студента и професора, менторски рад и самостални рад студената. У исто време, програми су конципирани тако да студент преузима одговорност за учење редовно се припремајући за наставу,

редовно и активно учествујући у њој и одговарајући на захтеве предиспитних обавеза (које, између осталог, подразумевају учесталије колоквијуме, који су саставни део испита и улазе у коначну оцену, те се студенти на основу положених колоквијума могу ослободити полагања дела испита). Интерактивност наставе се повећава, и студендова пажња се преусмерава са испита на сам процес наставе. Тако долазимо до перманентног рада студената у току студија, као и до сталног праћења њиховог напредовања, што води растерећењу студената, односно смањењу трајања и повећању нивоа квалитета студија. У прилог томе говоре подаци приказани у **Прилогу 4. 2.** који указују на тренд повећања процента дипломираних у односу на број уписаних студената у претходне три године. У школској 2012/13. години тај проценат је виши у односу на претходне школске године и износи 56% на основним струковним студијама, а 88% на специјалистичким студијама.

Прилог 4. 2. Процент дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне три школске године у оквиру акредитованих студијских програма.

Процент дипломираних (у односу на број уписаних) у:	2010/11	2011/12	2012/13
Струковни васпитач	45:208=24%	84:185=45%	147:263=56%
Струковни васпитач – специјалиста	8:24=33%	15:19=79%	15:17=88%

Са истим циљем, у оквиру плана сви предмети су тако осмишљени да трају један семестар што студентима олакшава савладавање градива које је мањег обима него што је то био случај са досадашњим вишесеместралним предметима. Изборни предмети заступљени су у великом броју и редовно се иновирају. У складу са тим у току претходне школске године, а са циљем подизања квалитета студијских програма основних струковних студија, уведен је и изборни предмет *Методологија педагошких истраживања*.

Прилог 4. 3. Просечно трајање студија у претходне три године (2010/11, 2011/12. и 2012/13)

Школска година	Укупан број дипломираних студената	Укупан број студената уписаних пре 3 године	Број студената који су завршили у року
2010/11	92	110	завршило у року: 92:110+82=92:192=48%
2011/12	84	212	завршило у року: 84:130+55=84:185=45%
2012/13	147	275	завршило у року: 147:130+145=147:275=53%

У школској години, 2012/13. години дипломирало је 53% студената у предвиђеном року од 3 године. На основу ових података могуће је закључити да је у односу на претходне две године (2010/11. год. када је дипломирало у року 48% и 2011/12. год. када је дипломирало у року 45%) дошло до повећања броја студената који су дипломирали у предвиђеном року. У претходне три године 49% студената је дипломирало у року, док за 51% студената на нивоу те три године студије трају између 3,5 и 4 године.

Прилог 4.4. Стопа одустајања студената од даљег студирања у претходне три године

Студијски програм	Студијски ниво	Укупан број уписаних студената		
		2010/11	2011/12	2012/13
Струковни васпитач друга година	основне студије	108 + (6 обнова) Одустало 16	113 + (1 обнова) Одустало 16	105 + (7 обнова) Одустало 18
Васпитач деце јасленог узраста				12 + (2 обнова) /

Студијски програм	Студијски ниво	Укупан број уписаних студената		
		2010/11	2011/12	2012/13
Струковни васпитач трећа година	основне студије	81 Одустало 29	109 Одустало 21	106 Одустало 24
Васпитач деце јасленог узраста				

Процентуално, око 12% студената је одустало од студирања приликом уписа у **другу** годину студија, а око 18% студената је одустало од студирања приликом уписа у **трећу** годину студија у претходне три године. Најчешћи разлози за одустајање од даљег студирања су запослење, недостатак материјалних средстава, оснивање породице, промена места боравка, одлазак у иностранство.

Прилог 4.5. Број студената који су уписали наредну школску годину у претходне три године у односу на остварене ЕСПБ бодове (60), (37—60) и (мање од 37) за сваки студијски програм.

Школска година	60 ЕСПБ	37—60 ЕСПБ	мање од 37 ЕСПБ	укупно
2010/2011	86+70+56*=212	22+11+2*=35	5+6=11	258
2011/12	90+97+82*=269	23+12+12*=47	1	317
2012/13	89+79+95*=261	27+19+9*=55	3	319

*- апсолвенти

Такође, оно што сматрамо посебно значајним је чињеница да су у току школске 2012/13. године у школи реализована три интерна пројекта и то пројекат *Од потенцијала до постигнућа*, пројекат *Улога педагошке праксе у професионализацији позива васпитача* и пројекат *Промоција интеркултурних вредности кроз истраживачки рад и размену искустава студената* (радови и презентације настали у оквиру ових пројеката доступни на: <http://www.uskolavrsac.in.rs/?p=4524>).

У школској 2012/13. години, када се ради о доступности информација о дипломском раду, стручној пракси, студијским програмима и исходима учења, могло би се рећи да су евидентне значајне предности које пружа сајт: www.uskolavrsac.edu.rs. Успостављена је добра координација између наставника, као и надлежних тела у школи који редовно достављају све информације администратору сајта, који, с друге стране, одмах реагује и благовремено и редовно поставља све пристигле информације на сајт.

Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, Вршац је и у току школске 2012/13. године редовно прибављала повратне информације од послодаваца, представника Националне службе за запошљавање и других одговарајућих организација о квалитету студија и студијских програма, као и о степену задовољства стеченим квалификацијама дипломаца. У анкетирању које је извршено у периоду од 18. 1. 2013. до 27. 6. 2013. год. учествовало је 52 испитаника који су завршили основне студије. Испитаници су попуњавали упитник којим су процењивали своје компетенције за позив васпитача (на скали од 1 до 5, при чему је оцена 1 најнижа, а оцена 5 највиша) након завршених основних студија. На основу добијених резултата може се уочити да су испитаници, у просеку, давали

веома високе оцене за њихову оспособљеност у свим областима васпитачког позива. Најнижу просечну оцену (која је и даље веома висока) има оспособљеност за учење у мењању структуре предшколске институције у отворен систем васпитања (4,08), а највишу оспособљеност за подстицање креативности деце (4,77). Дипломирани студенти стављају на високо место њихову оспособљеност за планирање васпитно-образовних активности и сарадњу са родитељима и другим субјектима друштвене средине, док све остале аспекте стручне оспособљености стављају на осредње или близу осредњег места.

Прилог 4. 6. Спроведене анкете студената – доступне на сајту школе

Прилог 4. 7. Доказ да су примери исхода учења за програме основних и специјалистичких студија који се реализују на Високој школи струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу – доступно на www.uskolavrsac.edu.rs.

Прилог 4. 8. Мишљење дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења – доступно на сајту

Прилог 4. 9. Задовољство послодоваца стеченим квалификацијама

Стандард 5: Квалитет наставног процеса

Квалитет наставног процеса на Високој школи струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу обезбеђује се кроз интерактивност наставе, укључивање примера у наставу, кроз професионални рад наставника и сарадника, кроз доношење, поштовање и реализацију програма рада по предметима, као и праћење квалитета наставе и предузимање потребних мера у случају када се утврди да квалитет наставе није на одговарајућем нивоу.

Школа системски прати спровођење наставног процеса и у том смислу су јасно дефинисани стандарди који се односе на следеће:

- стандарде који се односе на садржај предавања и редовност одржавања предавања;
- стандарде који се односе на методе извођења наставе;
- стандарде који се односе на професионални однос наставника према настави и наставном процесу;
- посебне стандарде који се односе на одржавање вежби;
- стандарде који се односе на број наставника, структуру радног времена наставника и норму наставника у погледу броја часова предавања;
- стандарде који се односе на задовољење стручних компетенција наставника за извођење наставе по програмима предмета;
- стандарде који се односе на распоред часова наставе;
- стандарде који се односе на распоред полагања испита и објављивање резултата испита.

Контрола квалитета наставног процеса заснива се на:

- а) праћењу редовности одржавања наставе, и
- б) оцени квалитета наставе од стране студената анкетирањем.

Контрола квалитета у редовној процедури подразумева праћење наставе од стране директора, као и шефова катедри. Катедре представљају прву спону у контроли квалитета наставног процеса и његовом сталном унапређењу.

У протеклој школској 2012/13. години, од почетка извођења наставе према овим плановима редовно је спровођено праћење квалитета наставе, како у облику евалуације од стране студената, тако и у виду самоевалуације сваког наставника, што је резултирало конкретним мерама за побољшање квалитета наставе и целокупног рада. Након уочавања неких слабих тачака у току реализације нових планова, а на предлог Комисије за квалитет и осталих субјеката, предузети су кораци да се оне ублаже и отклоне, те су, у складу са слободама које је предвидео Закон, извршене корекције плана и програма и унете неке измене у појединачне предмете, што је донело побољшање квалитета наставе.

Планови рада по предметима су детаљно разрађени и конципирани према смерницама и упутствима Болоњске декларације, а након добијања акредитације и реакредитације, они су путем сајта стављени на увид и студентима.

Распоред и план наставе спроводили су се доследно у оба семестра претходне школске године. Поред плана и распореда наставе са потребама и могућностима студената усклађен је и распоред провере знања, те је тако, на захтев Студентског парламента, направљен распоред свих испитних рокова (са терминима испита) који је од почетка школске године био за целу 2012/13. годину доступан на сајту школе.

Распоред наставе и испита се увек ажуран налази на огласној табли Високе школе за студенте, на посебној огласној табли за наставнике, у студентској служби и на веб-сајту (<http://www.uskolavrsac>). Распоред испита се такође може наћи на наведеним местима.

Наставници и сарадници током извођења предавања и вежби поступају професионално и имају коректан однос према студентима. Активности којима се подстиче стицање активних компетенција наставника и сарадника регулисане су посебним програмом.

На основу најновијих резултата анкетања, може се рећи да су студенти врло задовољни наставом која се организује и изводи у Високој школи. У току школске 2012/13. године настављен је рад на подизању квалитета комуникације на релацији наставници – сарадници – студенти на виши ниво, што ће бити настављено и у наредном периоду. Може се рећи да је успостављена двосмерна, партнерска, отворена комуникација у којој се студенти третирају као равноправни партнери у васпитно-образовном процесу; подигнут је ниво и у директној комуникацији (на настави, на редовним консултацијама...) и у индиректној комуникацији (на сајту су детаљнија, правремена обавештења о распореду предавања, вежби и испита, плану и програму, резултатима испита, заказаним терминима хоспитовања и самосталне праксе са појединачним вежбањима; фиксиран је распоред испита за годину дана унапред...).

У току претходне школске године, а у складу са стратегијом Високе школе, перманентно се наставио рад на усавршавању способности саморефлексије наставног особља и стручних служби. На тај начин се стварају услови да запослени критички промишљају о принципима, методама и резултатима свог рада. У складу с тим, резултати студентске евалуације искоришћени су да наставници, сарадници и чланови стручних служби који су оцењени нижим оценама процене шта у свом раду могу да коригују и иновирају и на тај начин подигну квалитет наставног процеса. Квалитет наставе праћен је на више нивоа, почев од самог наставника који је изводи, преко катедре, до Наставног већа, уз посебно узимање у обзир резултата евалуације од стране студената. Константно се радило на подизању квалитета наставе уз увођење иновативних метода и поступака, нових технологија и идеја, уз активно укључивање студената, како у реализацију, тако и у планирање наставе, поштујући притом, у што је могуће већој мери, жеље и потребе студената. Будући да на квалитет наставе директно утиче знање и оспособљеност наставника, Висока школа је у протеклом периоду подстицала и подржавала усавршавање својих кадрова усмеравајући их на постдипломске, мастер и докторске студије, као и на бројне семинаре, стручне и научне скупове. Помоћ је институција пружала и у току самог истраживања, објављивању радова и књига и укључивању у међународну сарадњу.

Такође, настављен је рад на имплементацији стратегије по којој се студенти Високе школе струковних студија за васпитаче третирају као субјекти наставног процеса, односно у складу с чињеницом да треба да буду у центру свих активности у Високој школи које су у служби њиховог личног успеха и функционисања у друштвеној средини. Редовно се спроводило праћење квалитета наставе, како у облику евалуације од стране студената, тако и у виду самоевалуације сваког наставника, што је резултирало конкретним мерама за побољшање квалитета наставе и целокупног рада. Након уочавања неких слабих тачака у току реализације нових планова, а на предлог Комисије за квалитет и осталих субјеката, предузети су кораци да се оне ублаже и отклоне, те су, у складу са слободама које је предвидео Закон, извршене корекције плана и програма и унете неке измене у појединачне предмете, што је донело побољшањем квалитета наставе. Поменуће евалуације од стране студената (анкета) показале су да су наставници и сарадници током извођења предавања и вежби поступали професионално, студенте стављали у центар свих активности и имали коректан однос према њима.

У току претходне школске године расписани су конкурси за студенте (доступно на: <http://www.uskolavrsac.in.rs/?p=4720>) тако да су студенти били у прилици да учествујући на пројектима реализују своје потенцијале у складу са потребама и интересовањима – кроз семинарске радове, менторско вођење, дискурс. Такође, бирани су и најбољи дипломски радови студената. Студенти су учествовали и у организацији 19. округлог стола посвећеног проблематици даровитости. Такође, у току претходне школске године објављен је Студентски билтен Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу. Билтен је настао као резултат рада студената и професора на пројекту *Промоција интеркултурних вредности кроз истраживачки рад и размену искустава студената*, који је реализован у суорганизацији Едукативног центра за даровите из Вршца, Високе школе и Универзитета „Аурел Влајку” из Арада. Ова прекогранична сарадња пружила је могућност заједничког рада младих различитих националности (Срба, Румуна, Рома, Словака, Мађара...). У оквиру пројекта истог пројекта у Араду је маја 2013. године организован сусрет студената Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” и Универзитета, као и њихових професора (доступно на: **Error! Reference source not found.**)

Закључци и сугестије:

Може се закључити да је Висока школа испунила захтеве Стандарда 5 и обезбедила организациону структуру за праћење квалитета наставног процеса. У будућем раду и даље треба пратити испуњење планова, радити годишње анализе квалитета наставног процеса и вршити потребна побољшања (интензивирати учешће неких наставника у едукацијама које ће помоћи развој наставничких

компетенција – посебно дидактичко-методичких; укључити више учесника у наставном процесу, како наставника тако и студената, у праћење квалитета наставног процеса).

Стандард 6: Квалитет научноистраживачког, уметничког и стручног рада

На Високој школи струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу, у току школске 2012/13. године, настављена је да се посвећује значајна пажња развоју научно-истраживачког рада, кроз различите видове: организацију научних конференција, учешће наставника на научним и стручним скуповима у земљи и иностранству, објављивање научних и стручних радова наставника, учешће наставника у научним пројектима, кроз реализацију пројеката суседске сарадње, издавачку делатност, као и кроз стицање виших научних знања наставника.

У току претходне школске године, Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” је организовала међународну научну конференцију – округли сто посвећен тематици даровитих, који је 2013. године био 19. по реду. Тема је била *Даровити и квалитет образовања*, а скуп је организован у част академика Босиљке и Јована Ђорђевића. На скупу је учествовало 93 истраживача из осам земаља (Русије, Словеније, Велике Британије, Босне и Херцеговине, Румуније, Македоније, Хрватске и Србије). На конференцији се о бројним питањима савремених токова истраживања даровитости. Тематика скупа заснована је на тешкоћама да се јасно каже шта, у ствари, представља квалитет, на разликама у приступу дефинисању квалитета образовања, за које би се могло рећи да су варијанте истог приступа — сагледавање квалитета преко димензија, а иза овога и на сагледавању места актуелних приступа квалитету образовања.

Пошто су високе школе постале препознате и од стране Покрајинског секретаријата за науку и технолошки развој Аутономне покрајине Војводине, у чију надлежност сада спадају, током претходне школске године професори Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” одлазили су на научне конференције у иностранство уз његову подршку (у оквиру програма за суфинансирање учешћа на научним скуповима и усавршавањима у иностранству научно-истраживачких радника и студената који су показали посебне резултате у 2012/13 години). Такође, у претходној школској години, Висока школа је имала добру сарадњу и са другим покрајинским секретаријатима.

Појединачна учешћа наставника на научним и стручним скуповима у земљи и иностранству у току 2012/13. године бројна су и сведоче о интензивном ангажовању наставника у научно-истраживачком и стручном сегменту њиховог рада. Оно што се истиче као посебно значајно је чињеница да су одређени професори Школе у протеклој школској години учествовали на иностраним конференцијама као уводничари по позиву. Такође, треба нагласити да су наставници школе у претходном једногодишњем периоду објавили више од 140 наслова – књига, монографија, научних и стручних радова.

Професори Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” су и чланови тимова који реализују пројекте подржане од стране Министарства науке и технолошког развоја Републике Србије:

- *Педагошки плурализам као основа стратегије образовања*, бр. 179036 (2011—2014), и
- *Квалитет образовног система Србије у европском контексту*, бр. 179010 (2011—2014).

Када се ради о научно-истраживачкој делатности Високе школе, треба напоменути и да је у оквиру издавачке делатности у току претходне школске године објављено 22 наслова. Такође, из штампе су изашла и два броја часописа *Истраживања у педагогији*, који је препознат као престижан часопис, с обзиром на то да је двојезичан и радови се објављују на српском и енглеском језику. Часопис има међународно уредништво и рецензенте, те је кандидат за Томпсонову листу часописа. Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” издаје *Истраживања у педагогији* у сарадњи са Српском академијом образовања из Београда. Часопис је категорисан од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије са М 53 за 2013. годину.

Суочена са потребом да укључи студенте у ваннаставне активности и истраживачке пројекте, Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” је у току 2012/13. године покренула 3 интерна пројекта, које су заједно реализовали њени наставници и студенти.

По свом обиму и броју укључених наставника и студената најзначајнији међу њима свакако је пројекат *Од потенцијала у постигнућа* (Иновативне методе у подстицању развоја студената са високим способностима). Пројектом је предвиђена подршка студентима Високе школе чије високе способности

професори препознају у току наставног процеса и које се огледају у њиховом високом просеку оствареном на досадашњим студијама. Имајући на уму да време студирања представља период када се даровити губе, сматра се да би овакво посвећивање индивидуалним успешним студентима довело до претварања њихових потенцијала у постигнуће. Дакле, циљ пројекта је преточити препознате способности студената у остварења у областима њиховог интересовања. Сви заинтересовани професори Високе школе могли су се укључити у пројекат и први корак у реализацији пројекта односио се на њихово образложење предлога за менторски рад у оквиру предмета који предају, као и сугестију које студенте укључити у пројекат. Пре свега, да би се студенти могли укључити у одговарајуће активности и самосталан рад, било је неопходно утврдити начине, односно методе рада којима они постижу висока постигнућа током студирања. Дакле, било је потребно креирати инструменте за утврђивање њихових стилова и стратегија учења, односно когнитивних стилова индивидуалних студената. У складу са налазима снимања које је спроведено на основу инструмента осмишљеног у оквиру првог корака реализације пројекта, у другом стадијуму реализације пројекта, студентима су понуђени иновативни приступи којима би се обезбедио већи ниво укључивања студената као и веће могућности да до изражаја дођу њихове индивидуалне потребе и стилови који им више одговарају. Другим речима, у сарадњи ментора и студента дошло се до одговарајуће иновативне методе рада која се користила у даљем раду на претварању потенцијала студената у постигнућа у пољу интересовања индивидуалних студената. Теоријску основу иновативних метода чини, пре свега, еманципаторна дидактика, која је заснована на плуралистичком образовном концепту, усмереном ка демократским вредностима и заснованом на онотолошким и гносеолошким претпоставкама плурализма у филозофији, а у педагогији на постулату функционалног и критичког процеса демократизације у области високог образовања и у друштву. У оквиру сарадње између ментора и студента учињени се покушаји да се иновативним методама, оријентисаним ка студенту, практикује самоодређење и суодређење и да се тиме омогући самоодговорно и суодговорно когнитивно функционисање студента, које би требало да се карактерише флексибилношћу, креативношћу, спремношћу за преузимање ризика и сл. Имајући ово у виду, у току реализације пројекта коришћене су наставне методе и поступци којима је стицање знања у високошколској настави иде у смеру припрема младих високо способних појединаца за самосталан рад и развијање вештина и компетенција. Пошто се на основу инструмента и сарадње између ментора и студента дошло до метода рада одговарајућег за сваког појединачног студента, студенти су се добровољно укључивали у самосталан рад кроз одабрану иновативну методу у области која представља предмет њиховог интересовања. Исто тако, на основу интересовања студената снимљене су потребе за специфичном литературом и средствима за самосталан рад студената, као и другим ресурсима неопходним за лакше бављење темом или активношћу коју буду изабрали и исти су набављени и стављени на располагање студентима и менторима, а касније и свим студентима и наставницима Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”. Важно је нагласити да се у пројекат укључило 18 професора који у својству ментора радили са одређеним бројем студената у различитим областима и на основу различитих метода и поступака на претварању потенцијала студената у постигнућа. Након периода од 6 месеци (до јуна 2013), током ког су студенти радили самостално и кроз континуирану сарадњу са менторима, у Високој школи била је организована презентација њихових постигнућа, односно продуката менторског рада са студентима са високим способностима, кроз које су се препознате способности студената преточиле у остварења. Кроз презентовање остварења талентованих студената резултати пројекта постали су видљиви и били су индиректно корисни и за остале студенте и наставнике Високе школе.

На Високој школи струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу у току 2012/13. године реализована су још два пројекта: један се односио на унапређење праксе, а други на промоцију интеркултурних вредности кроз истраживачки рад и размену искустава студената. Циљ пројекта под називом *Улога педагошке праксе у професионализацији позива васпитача* био је сагледати допринос педагошке праксе у развијању савремених компетенција професије васпитача у предшколској установи. Задаци пројекта су били следећи: сагледати мишљења студената о компетенцијама које стичу током педагошке праксе; сагледати мишљења васпитача (запослених у вртићима) о доприносу студентске праксе компетенцијама за професију васпитача; сагледати мишљења Комисије за лиценцу о стеченим компетенцијама дипломираних васпитача; снимити стање на терену – обим и организацију педагошке праксе (у Војводини/Србији, у окружењу – у Румунији, Хрватској, Словенији, Немачкој и др.); идентификовати у којој мери је професионална пракса будућих васпитача у функцији развоја њихове саморефлективности и развоја свести о потреби перманентног усавршавања. Домети педагошке праксе су, одговарајућим инструментима, сагледани по компетенцијама које се односе на поједине области рада васпитача у дејем вртићу: 1) планирање и програмирање васпитно-образовних активности (познавање структуре програма васпитно-образовног рада, разумевање повезаности циљева, задатака, садржаја, метода и облика рада, коришћење дидактичких и методичких принципа успешног планирања васпитно-образовног рада, планирање рада у складу са развојним нивоом васпитне групе итд.); 2) васпитно-

образовни рад; 3) праћење постигнућа деце (разумевање дечјег развоја и процеса учења, познавање различитих начина вредновања постигнућа деце у процесу учења, праћење индивидуалног развоја и напредовања детета и развоја групе у целини, поштовање принципа редовности у давању повратних информација о оствареним резултатима итд.); 4) подршка деци; 5) сарадња са породицом и друштвеном заједницом (познавање и примењивање принципа успешне комуникације са свим учесницима у васпитно-образовном процесу, грађење атмосфере међусобног поверења, примењивање индивидуалног и групног саветодавног рада итд.). Такође, било је важно да се инструментима сагледају и компетенције у оквиру вођења педагошке документације (познавање прописа у области васпитања и образовања, разумевање сврхе педагошке документације итд.), у оквиру професионалног развоја (познавање значаја континуираног професионалног развоја, разумевање начина и техника планирања стручног усавршавања, различитих облика и начина усавршавања итд.), у оквиру рада са децом са посебним потребама (разумевање значаја стварања атмосфере поштовања различитости, разумевање значаја утицаја вршњака и средине на развој и образовање деце са сметњама у развоју итд.).

Трећи наведени пројекат реализован је у сарадњи са Едукативним центром за даровите из Вршца и Универзитетом „Аурел Влајку” из Арада. Његов назив је *Промоција интеркултурних вредности кроз истраживачки рад и размену искустава студената*. Значајно је напоменути да је пројекат подржан од стране Покрајинског секретаријата за образовање, управу и националне заједнице. Предложени пројекат предвиђао је групни и самостални менторски вођени рад студената којима је задатак био да проуче васпитне стилове у породици у зависности од националног породичног окружења. Пошто су установили васпитне стилове у савременој породици у Срба, Румуна, Рома, Словака... студенти су једни другима презентовали своје налазе и на радионицама дискутовали о уоченим сличностима и разликама. Овакви облици рада погодовали су усвајању и развијању интеркултурних вредности, с обзиром на то да претпостављају интерактиван однос чланова тимова, учечавање сличности и разлика, упознавање са другим културама и обичајима, изражавање својим мишљења и ставова, као и уважавање туђих кроз дискусију, сарадњу и дијалог. Резултати њиховог рада публиковани су у студентском билтену.

Значајно је нагласити и да је Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, Вршац, покренула још једну иницијативу која је имала за циљ да мотивише студенте за додатни рад и ангажовање. Ради се о расписивању конкурса за најбоље стручне есеје и избор најбољих дипломских радова, што упућује студенте у академску писменост и покреће истраживачке приступе изради радова од стране студената. Академска 2012/13. је прва година реализације овакве активности која је на Високој школи почела да се одвија у блиској и интензивној сарадњи са Студентским парламентом.

Своја теоријска знања и увиде до којих долазе на основу својих истраживања наставници Високе школе претварају у примењена знања која преносе полазницима у оквиру програма стручног усавршавања. У току школске 2012/13. год. Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” је имала акредитована четири програма стручног усавршавања радника у образовању: *Едукација за идентификацију и рад са даровитом децом, Методе и технике развијања стваралаштва, Когнитивни стил у функцији индивидуализације наставе и Модели професионалног развоја наставника*, који су акредитовани од стране Завода за унапређивање образовања и васпитања и реализовани током године.

Посебно желимо да истакнемо да је у мају месецу 2013. године Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој подржао суфинасирањем пројекат Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу *Подизање квалитета стратегија поучавања и учења даровитих студената*. Циљ овог пројекта је подизање квалитета стратегија поучавања и учења даровитих студената и укључивање студентског парламента, даровитих студената и професора-ментора у процес управљања квалитетом високошколске наставе и њеним ефектима.

Из постављеног циља произилазе следећи задаци:

- поспешити хеуристичке стратегије поучавања које ће допринети развоју истраживачког стила размишљања, критичког и стваралачког мишљења даровитих студената;
- подстицањем истраживачког учења развијати код даровитих студената рефлексивне компетенције;
- развијањем социјалних и комуникативних компетенција даровитих студената настојати да они, кроз дискусије и радионице, утичу на остале, „просечне” студенте да унапређују способности критичког мишљења и саморефлексије;
- оспособити даровите и „просечне” студенте да критички истражују и сагледавају професионалну праксу и да се формирају као тзв. „рефлексивни практичари”.

Стандард 7: Квалитет наставника и сарадника

Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, Вршац, је својом стратегијом осигурала да наставу врши квалификован и компетентан наставни кадар на сва три наставна језика (српски, румунски и ромски).

Квалитет наставника и сарадника остварује се кроз следеће облике:

- Вођењем дугорочне и краткорочне кадровске политике и планирањем кадрова;
- Избором на основу јавног поступка и утврђених критеријума;
- Стварањем услова за перманентну едукацију, стручно – научно усавршавање и школовање;
- Провером квалитета наставника и сарадника.

Висока школа планира потребан број наставника и сарадника у зависности од развоја наставних планова и програма, као и предвиђеног броја студената који се уписују.

Висока школа прави и усваја План развоја кадрова. План се прави за најмање наредних пет година и он обухвата:

- Потребан број сарадника и наставника за оне стручне и наставне области које ће бити актуелне у планираном периоду;
- Потребан број нових наставника који ће доћи у стални радни однос с обзиром на природно осипање (одлазак у пензију) наставника;
- Потребан број стручних сарадника за реализацију предвиђених планова и програма;
- Број наставника које ће установа ангажовати у допунском раду (до 1/3 радног ангажовања).

Висока школа при избору наставника и сарадника, при њиховом реизбору и напредовању води рачуна о следећим принципима:

- Услови за избор сарадника и наставника су утврђени, познати унапред и ускладу са Законом о високом образовању и Актом о организацији и раду Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу;
- Поступак избора је јаван и доступан оцени стручне и шире јавности;
- Позиви за избор (конкурси) су објављени у дневним листовима и широко доступни;
- Утврђују се јасни критеријуми за избор у сва звања при чему се оцењују: научни резултати, стручни резултати, педагошки рад, остале активности кандидата.

У поступку избора наставника и сарадника оцењују се научни, стручни, педагошки резултати и остале активности кандидата на основу јасних критеријума. Услови и поступак избора наставника и сарадника ближе су дефинисани у Правилнику о начину и поступку заснивања радног односа и стицања звања наставника и сарадника. Општа компетентност наставника је на високом нивоу. Старосни профил наставника је задовољавајући, па се може рећи да Висока школа води рачуна о подмлађивању наставног кадра.

Установа врши континуирану евалуацију своје политике и процедура везаних за запошљавање и избор наставног кадра. На Високој школи струковних студија за васпитаче квалитет наставника и сарадника обезбеђује се пажљивим планирањем и избором на основу јавног поступка, стварањем услова за перманентну едукацију и развој наставника и сарадника и провером квалитета њиховог рада у настави. Редовно се врше праћење и евалуација квалитета и компетентности наставног кадра. Ово посебно важи за процедуре избора, именовања, процене, развоја и промоције кадра. Поступак и услови за избор наставника и сарадника утврђени су унапред, јавни су и доступни оцени стручне и шире јавности. Детаљно су наведени и образложени у Правилнику о избору наставника и сарадника. Поступак и услови за избор наставника и сарадника су предмет периодичне провере и усавршавања. Наиме, Висока школа се приликом избора наставника и сарадника у звања придржава прописаних поступака и услова путем којих оцењује научну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника (детаљније у Правилнику). Установа поседује програм развоја кадра, и у ту сврху је обезбедила одговарајућа средства за обезбеђивање услова за усавршавање наставника и сарадника (набавка литературе на страном језику, могућност да се презентују налази истраживања на научним скуповима у земљи и иностранству, могућност да се преко интернета уђе у друге библиотеке и дође до адекватних наслова итд.). Установа има план развоја хуманих ресурса за академско, техничко и административно особље, као и обезбеђене предуслове и прилике за континуирану едукацију.

Ангажовање на обезбеђивању овог стандарда утврђено је законом, што се и убудуће планира. Брига о квалитету наставника и сарадника, односно о педагошком раду Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу, поред прописане процедуре и услова за избор, подразумева и даље перманентно стварање услова за њихово напредовање у стручном и научном погледу. Досадашњи напори у овом смислу говоре о смеру којим смо већ ишли и о даљим тенденцијама. Издвајамо, посебно од осталог, учешће наставника у пројекту *Педагошки плурализам као основа стратегије образовања*, бр.

179036 који финансира Министарство науке у периоду од 2010—2014. године. У њему учествују редовни проф. др А. Негру, ред. проф. др Г. Гојков, ред. проф. др Р. Грандић, ред. проф. др М. Узелац, ванр. проф. др Р. Петровић, ванр. проф. др А. Стојановић. Пројекат води Филозофски факултет у Новом Саду. У пројекту бр. 179010 *Праћење и управљање квалитетом у образовању* учествује као истраживач ред. проф. др Грозданка Гојков – пројекат води Филозофски факултет у Новом Саду. Проф. др Г. Гојков је и рецензент Министарства просвете и науке за рецензију научних пројеката за период 2010—2014. година. Чињеница да су у академској 2012/13. години професори објавили преко 160 наслова (монографије, уџбеници, студије, стручни радови, рецензије и сл.) и да су учествовали на преко 80 научних скупова у земљи и иностранству са саопштењима, а да је више професора укључено у научне пројекте одобрене од стране Министарства за науку Републике Србије говори о квалитету научно-истраживачких активности. Јединство научног и образовног рада подразумева се у мери у којој наставни рад прати истраживачки, односно у којој истраживања постоје као претпоставка савремености наставног рада. Битна је констатација да су пројекти истраживања, односно њихове теме у функцији мисије установе, тј. усклађени са стратешким циљем установе. Ово се види већ из наслова истраживачких пројеката, као и монографија, уџбеника и других објављених студија, као и тема којима су се професори бавили на научним скуповима. О овоме се води рачуна и на Наставном већу, а пре тога се расправља на катедрама о овим аспектима научноистраживачког рада.

Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу систематски прати, оцењује и подстиче научну, истраживачку и педагошку активност наставника и сарадника. Они имају обавезу да:

- Учествоју на стручним и научним скуповима;
- Објављују своје радове у научној и стручној периодици;
- Учествоју у научним пројектима;
- Приређују изложбе и изводе концерте;
- Учествоју у међународној сарадњи;
- Пишу уџбенике;
- Објављују монографске публикације;
- Предлажу набавку неопходних уџбеника и књига за реализацију програма и унапређење квалитета наставе;
- Предлажу набавку техничких средстава неопходних за унапређење наставе;
- На основу студентских анкета унапређују програм, наставу и вредновање студентског рада;
- Усмено и писано предлажу мере за унапређење квалитета.

Према оценама студената у школској 2012/2013. години, високо су оцењени педагошки рад наставника и сарадника (видети прилоге о анкетирању студената).

Закључци и сугестије

Укупно гледајући, Висока школа задовољава потребне критеријуме у оквиру Стандарда 7. Активности које би могле да унапреде квалитет овог стандарда односе се на перманентну едукацију наставног кадра и њихово даље усавршавање, учешће у међународним и домаћим скуповима, интензивније укључивање у научно-истраживачке пројекте млађих наставника, као и објављивање научно-истраживачког рада наставника у часописима на SCI листи.

Стандард 8: Квалитет студената

Услови уписа студената на Високу школу струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу (у даљем тексту Висока школа) дефинисани су Статутом Високе школе (чл. 49, 50, 51, 52, 53), Правилником о упису студената и Правилником о полагању пријемног испита. Правилници су на предлог Комисије за обезбеђење квалитета усвојени на седници Наставног већа 16. 01. 2008. године. Поједине измене (након добијања одељења на ромском језику) извршене су 09. 05. 2009. У току школске 2011/12. године, осим поменутих правилника, донет је и Правилник о систематизацији (17.06.2011), Статут Студентског парламента и Правилник о раду Студентског парламента (3. 03. 2011) и Правилник о избору наставника (29. 08. 2011). Сва поменута документа су јасно видљива на сајту: http://www.uskolavrsac.in.rs/?page_id=2862. У току школске 2012/13. године донет је Правилник о дисциплинској и материјалној одговорности студената, као и Правилник о дисциплинској и материјалној одговорности, понашању и одевању студената.

Извор:

<http://www.uskolavrsac.edu.rs/Novi%20sajt%202010//Dokumenta/Vazna%20dokumenta/StatutPravilnici/Pravilnik%20o%20DMO%20studenata.pdf>

У најкраћем року, планира се доношење акта Високе школе који регулише једнакост и равноправност студената по свим основама.

Услови уписа студената и полагања пријемног испита за школску 2012/13. годину били су јасно дефинисани и јавно објављени на сајту. Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу је потенцијалним и уписаним студентима и прошле школске године обезбедила потребне информације у вези са уписом и студијама. Благовремено је објављен информатор о упису.

Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу је и у току школске 2012/13. године објавила конкурс за упис на студије у оквиру заједничког конкурса Министарства просвете Републике Србије. Конкурс за упис студената у прву годину основних студија (смер *Струковни васпитач* и *Васпитач деце јасленог узраста*) и специјалистичких студија (*Специјалиста за припремни предшколски програм* и *Специјалиста за афирмацију дечјег стваралаштва*) спровела је конкурсна комисија. Конкурс (за први и други уписни рок) је и ове године објављен благовремено и постављен на сајту:

<http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/05/TEKST-KONKURSA.pdf>

<http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/05/TEKST-KONKURSA-JASLENI.pdf>

<http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/05/KONKURS-SPECIJALISTICKE-ppp.pdf>

<http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/05/KONKURS-SPECIJALISTICKE-ads.pdf>

Конкурс је садржао:

- 1) број студената за сваки студијски програм који се организује на Високој школи струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу;
- 2) услове за упис;
- 3) мерила за утврђивање редоследа кандидата;
- 4) поступак спровођења конкурса;
- 5) начин и рокове за подношење жалбе на утврђени редослед;
- 6) висину школарине коју плаћају самофинансирајући студенти и др.

У прву годину студија првог степена школске 2012/13. год. уписивала су се лица која су имала завршено четворогодишње средњошколско образовање. Сви кандидати који су конкурисали за упис на прву годину студија (на српском, румунском и ромском језику) првог степена најпре су приступили провери склоности и способности (говорних, музичких и физичких). Након тога, пријемни испит из матерњег језика и књижевности и опште информисаности полагали су кандидати који су задовољили на претходној провери способности. Такође, будући да се ради о васпитачкој струци, сви кандидати су полагали тест из бонтона.

Редослед кандидата за упис у прву годину основних студија утврђен је на основу општег успеха постигнутог у средњем образовању и резултата постигнутих на пријемном испиту. Након пријемних испита и објављивања коначне ранг листе, није поднета ни једна примедба или жалба од стране кандидата.

На прву годину студија смера *Струковни васпитач деце предшколског узраста* уписано је 118 студената (105 студента који студирају на српском језику, 1 студент који студира на румунском, и 12 студената који студирају на ромском језику). На прву годину студија на смеру *Васпитач деце јасленог узраста* уписано је 14 студената (12 студента који студирају на српском језику и 2 студента који студирају на румунском). На специјалистичке студије, смер – *Васпитач специјалиста за рад са децом припремног предшколског програма* уписано је 17 студената. Такође, значајно је истаћи да је сваки студент новоуписане генерације 2012/2013. уз индекс приликом уписа добио и Информатор за студенте за актуелну школску годину (такође, информатор је објављен и на школском сајту): <http://www.uskolavrsac.edu.rs/novisajt2012/Informator/INFORMATOR1213.pdf>. Информатор је осмишљен тако да на српском, румунском и ромском језику студентима пружа корисне информације техничке природе (запослени, контакт телефони, мејлови), календар рада у наредној школској години, изводе из Статута и правила школе, структуру студијских програма (наставни план), испитне рокове за целу школску годину, информације о пријављивању испита, обавештења о организацији педагошке праксе, краћа упутства о изради семинарског и дипломског рада, комисијама за дипломске радове, предложене теме за дипломске радове, детаљну програмску структуру свих наставних предмета (силабуси) у којима су истакнути: назив предмета, број ЕСПБ, име и презиме предметног наставника, број часова, исходи

предмета, циљ предмета, садржај теоретске и практичне наставе, наставне методе, препоручена литература, начин стицања поена кроз предиспитне обавезе (разноврсне методе оцењивања) и начин формирања коначне оцене. У разговору са студентима, показало се да им је Информатор веома користан, посебно на почетку студирања, тако да ће ова установа и убудуће наставити са овом праксом.

У оквиру студија у школској 2012/13. години на Високој школи струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу свим студентима је била загарантована једнакост и равноправност по свим основама (раса, боја коже, пол, сексуална оријентација, етничко, национално или социјално порекло, језик, вероисповест, политичко или друго мишљење, статус стечен рођењем и имовинско стање). Комисија за квалитет посебно истиче да се у нашој школи настава одвијала на три језика (српском, румунском и ромском), уз међусобно уважавање студената и свих запослених.

Наставници и сарадници на Високој школи струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу свесни су да од става предавача према процесу предавања зависи и став студената према учења, односно, да колико су предавачи савесни у обављању „свог посла”, толико ће и студенти бити у „обављању свог”. Опредељење наставног кадра и у протеклој школској 2012/2013. години било је да оцењивање студената мора бити у складу са очекиваним, али и жељеним исходима учења. Добро дефинисани исходи учења (сви наставници и сарадници трудили су се да јасно, логично и проверљиво дефинишу исходе у оквиру појединачних предмета-курсева), будући да представљају изјаву о томе шта студент мора да покаже, мање или више експлицитно дефинишу методе оцењивања. Будући да су компетенције које чине исходе учења у оквиру постојећих студијских програма на Високој школи разноврсне, коришћене су и разноврсне методе оцењивања. Желели смо да избегнемо ситуацију примене само једног метода оцењивања (само теста, усменог испита и сл.). Примера ради, чланови Катедре за методике су са посебном пажњом разматрали могућност увођења разноврсних метода оцењивања (анализом програма појединачних методичких предмета, заиста се може уочити разноврсност метода оцењивања).

Да би то документовали, у прилогу су дати програми (силабуси) свих појединачних предмета (курсева). Они су и јавно публиковани на школском сајту под насловом Књига предмета за студенте смера *Струковни васпитач* и смера *Васпитач деце јасленог узраста*:

<http://www.uskolavrsac.edu.rs/novisajt2012/Informator/Knjiga%20predmeta%20Strukovni%20vaspitac.pdf>

<http://www.uskolavrsac.edu.rs/Informator/KnjigaP20112012jasl.pdf>

Такође, чланови Комисије за квалитет су на седницама Наставног већа и седницама Катедара (проверљиво у записничким књигама) све професоре и сараднике подсећали на потребу придржавања и евидентирања у индекс предвиђених метода оцењивања. На основу анализа студентских анкета у протеклој 2012/2013. год., у вези са разноврсним методама оцењивања, може се уочити да су студенти упознати и задовољни примењиваним методама оцењивања. Такође, врло је битно нагласити да могућност примене разноврсних метода оцењивања зависи и од природе самих предмета (то се нарочито може приметити код методичких група предмета код којих су, по правилу, најразноврсније методе оцењивања).

Комисија за квалитет је утврдила да су у протеклој школској 2012/2013. години, у оквиру свих наставних предмета наставници били опредељени ка „континуираном” оцењивању. У оквиру сваког појединачног предмета (курса) предвиђено је било да студент може да добије 30% – 70% своје оцене током самог курса. Водило се рачуна о томе да ни у једном курсу нема екстремне ситуације да је само завршни испит једини начин оцењивања, али и о томе да не дође до друге екстремне ситуације у којој је рад предавача и студената оптерећен пречестим и неадекватним оцењивањем. Из свих предмета вођена је документација о редовности долажења. Анализом студентске евалуације објективности оцењивања, ставци 12 — *Редовност у вођењу документације о присутности студената на настави*, од стране наставника, студенти додељују високу оцену 4,28, која сведочи о томе да су студенти задовољни и да се документација о присутности студената редовно и транспарентно води.

У протеклој школској години, посебна пажња посвећена је одговарајућем нивоу оптерећења студената у оквиру програма сваког предмета. Тако је поштован пажљиво изbalансиран однос између различитих облика рада (предавања, вежбе, семинари), а посебна пажња посвећивала се времену потребном за припрему наставе, као и одабиру обавезне и додатне литературе, односно њеном обиму и актуелности. Анализом студентске евалуације радног оптерећења студената смера *Струковни васпитач деце предшколског узраста*, Комисија за квалитет је установила да је највећи број сати потребан за припрему испита одређених предмета у складу са стандардима. Примећује се да је за велики број предмета број сати скроман и да би се студенти могли усмеравати ка подизању броја сати (рада) за припрему предиспитних и испитних обавеза. Највећи број сати потребан за припрему предиспитних и испитних обавеза уочен је код предмета *Педагошка документација* (62, 5 сати), *Методика развоја*

говора 2 (48 сати) и *Дидактичка средства у вртићу* (48 сати). Комисија за квалитет је све наставнике упознала са резултатима анкете и предложила примену одговарајућих поступака који ће, у зависности од процењених радних сати од стране студената, усмеравати студенте на додатни рад, или у мањем броју случајева, преиспитати захтеве постављене пред студенте у вези са припремом предиспитних обавеза и завршног испита.

Тежиште се са предавања преносило на сарадњу са студентима и самостални рад студената (то је посебно дошло до изражаја у пројектима који су покренути и реализовани у току протекле школске године). У исто време, студијски програми су били конципирани тако да је студент преузимао одговорност за учење редовно се припремајући за наставу, континуирано и активно учествујући у њој и одговарајући на захтеве предиспитних обавеза (које, између осталог, подразумевају учестале колоквијуме, који су саставни део испита). Сматрамо да смо на тај начин подстицали перманентни рад студената у току студија, као и стално праћење њиховог напредовања, што је, донекле, водило растерећењу студената, односно смањењу трајања и повећању нивоа квалитета студија. Број изборних предмета је такав да студенти могу да бирају предмете у складу са својим интересовањима. Број изборних предмета је усаглашен са важећим стандардима и износио је 30% од укупног броја предмета. Студенти додељују релативно просечну оцену 3,63 када је у питању ставка студентске евалуације програма — *Студентима је понуђено више изборних предмета* студентске евалуације програма. Ова информација је добар знак да би се, уз уважавање интересовања студената, могао повећати број изборних предмета.

Веома важан сегмент студијских програма је *Педагошка пракса*. У протеклој школској години, педагошка пракса је реализована у потпуности за студенте свих година. Након завршетка педагошких пракси, Комисија за квалитет, Наставно веће и Студентски парламент су анализирали успешност праксе. Сарадња Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу и предшколских установа у којима се пракса реализује је оцењена као врлодобра. Обавезе студената, редовност и понашање у оквиру педагошких пракси је оцењено као врлодобро. Обавезе професора у вези са планирањем пракси, обиласком студената, прегледом дневника праксе и др. такође је оцењено као врлодобро. Анализом студентске евалуације о условима и квалитету програма, установљено је да је оцена организације праксе веома добра. Три ставке: Усклађеност студентске праксе са природом студијског програма, Оптималност оптерећења студената у оквиру студентске праксе и Благовременост и јавност обавештавања студената о распореду и организацији педагошке праксе оцењене су оценом 4,09.

Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу Статутом и другим актима ближе уређује своје обавезе у погледу обезбеђивања услова за квалитетно и благовремено информисање студената о начину организовања и времену одржавања свих облика испита. У протеклој школској години одржано је 5 испитних рокова – октобарски (2012. год.), јануарско-фебруарски (2013. год.), мајски (2013. год.), јунски (2013. год.) и септембарски (2013. год.) испитни рок. Важно је да се нагласи да су на састанцима Студентског парламента студенти одлучили које ће испитне рокове имати, тако да су испитни рокови заказани за оне месеце које су студенти сами одабрали. То се посебно односило на мајски рок који су студенти изабрали да им више одговара него априлски, будући да је у априлу одржавана педагошка пракса студената. Термини испита за све предмете су унапред дати — на почетку школске године били су објављени на школском сајту и у Информатору. Сви наставници су се трудили да без озбиљних разлога не ремете унапред заказане термине испита. Анализом студентске евалуације објективности оцењивања на узорку од 123 студената свих година, оцене коју студенти додељују када је у питању Поштовање организовања редовних испитних рокова од стране Високе школе, Поштовање организовања апсолвентских испитних рокова од стране Високе школе и Обезбеђеност услова полагања испита су врло високе – 4,43; 4,23; 4,14. Студенти су задовољни и када су у питању ставка Оптималност времена за полагање испита (3,99), Право да се погледа рад након писменог испита, уз образложење (4,01) и Благовременост у објављивању резултата испита (4,04). Упркос добрим оценама, Комисија за квалитет сматра да се услови и објективност, како наставника, али и студената може унапређивати. Нешто ниже оцене су добијене за Благовременост у објављивању распореда полагања испита (3,53) и Благовременост у обавештавању студената о датумима пријављивања испита (3,56), што није наишло на разумевање Комисије, будући да се распоред полагања испита објављује унапред за целу школску годину. Анализирајући ову ситуацију са члановима Студентског парламента, закључено је да је видљивост ових података на сајту, вероватно, недовољна, али и да би се студенти морали редовно обавештавати где могу пронаћи термине заказаних испита. Професор Предраг Пртљага је на сајту Високе школе ове податке учинио још видљивијим, надамо се да ће то утицати на лакше сналажење студената и у следећој школској години повећати њихово задовољство. Предлог Комисије за квалитет је да се термини за све испитне рокове објаве и на огласној табли (до сада су били објављивани само актуелни испитни рокови).

Наставници су били дужни да на почетку наставе упознају студенте са програмом предмета, распоредом наставе по недељама, односно данима, предвиђеним облицима активне наставе (предиспитним обавезама) и начином њиховог вредновања, карактером и садржајем испита, списком области и/или питања за испит, структуром укупног броја поена и начином формирања оцене. Наставници су били дужни да на крају реализације активне наставе обавести студента о укупном броју поена који је студент остварио реализацијом предиспитних обавеза. Студенти су обавештавани о претходно наведеним питањима и путем огласне табле и Информатора за студенте. На основу анализе студентске евалуације објективности оцењивања на узорку од 123 студената свих година, оцена коју студенти додељују када је у питању ставка Упознатост студената са начином стицања укупног броја поена у оквиру предмета (питање бр.10) износи 4,22. На основу ње, Комисија за квалитет закључује да су студенти врло задовољни, односно, у високој мери упознати са начинима стицања укупног броја поена у оквиру предмета на студијском програму. Исти закључак се доноси и у вези са ставком 7 – Упознатост студената са предиспитним обавезама, код које је средња оцена 4,14; ставком 8 – Упознатост студената са карактером и садржајем испита, средња оцена 4,12; ставком 9 – Информисаност студената о областима које обухвата испит, средња оцена 4,01; ставком 11 – Упознатост студената са начином формирања оцене на испиту – средња оцена 4,17. Посебно висока оцена (4,42) је уочена за ставку 15 – Утврђивање коначне оцене на испиту. Комисија за квалитет на основу ове оцене закључује да су студенти високо оценили целокупно ангажовање наставника у оквиру наставних предмета.

Поред тога што су транспарентни, у том смислу да је студентима унапред предочен програм сваког курса, облици наставе кроз које се програм реализује, литература, предиспитне и испитне обавезе које укључују самосталан рад студената у оквиру израде семинарских радова или других облика припреме за наставу, квалитет програма и задовољство студената и предавача самим програмима, оцењивањем, прати се кроз студентску евалуацију и евалуацију предавача, као и чланова катедара, те су програми и оцењивање подложни корекцијама и унапређивању. Другим речима, сталном самоевалуацијом и евалуацијом рада наставника, напредовања студената и студијских програма тежи се перманентном унапређивању и осавремењивању система квалитета високог образовања. Студентско вредновање спроводило се, у складу са Акционим планом, у предвиђеним терминима, путем писменог упитника са понуђеним одговорима. Посебно се наглашава да су се студенти, чланови Студентског парламента, у протеклој школској години поред учешћа у дистрибуцији и контроли попуњавања упитника, ангажовали и у евалуацији упитника (компјутерско ажурирање података), али и у статистичкој обради и анализи упитника уз помоћ професора Адријана Божића.

Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу је у протеклој академској години примењивала механизме за процену и контролу процедура оцењивања. Једна од процедура је била и анализа индекса студената (након полагања одређених испита, након дипломирања) и провера колико су поштоване процедуре континуираног оцењивања и начин њиховог вредновања, структура укупног броја поена, начин формирања оцене и сл. Субјекти који су учествовали у овој процедури били су чланови Комисије за обезбеђење квалитета. Нису уочене неправилности.

Комисија за обезбеђење квалитета је акционим планом предвидела и редовно спроводила и анализирала анкете студената о квалитету рада наставника и о објективности оцењивања. Такође, о објективности оцењивања се разговарало и на састанцима Катедри, Наставног већа, приликом анализирања и евалуирања педагошке праксе студената и сл. Није уочено да се у оквиру наставног процеса неиспуњавају процедуре квалитетног оцењивања, тако да није било потребно примењивати корективне мере. Анализом студентске евалуације објективности оцењивања, цео колектив је добио релативно високе оцене (преко 4,00) за 16 од могућих 20 аспеката објективности оцењивања. Просечне оцене осталих аспеката објективности оцењивања се крећу у распону 3,53—3,99 и могу се сматрати осредњим или близу високих.

Комисија за обезбеђење квалитета је акционим планом предвидела, и сходно томе, у протеклој школској години редовно анализирала успешност и пролазност студената на испитима. Добијени резултати су анализирани и на седницама свих Катедара, Наставног већа, Савета школе и на Студентском парламенту. Такође, резултати су објављени на сајту (Извештај о раду Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу за 2012/2013, поглавље 16, стр. 64—79, Успех студената и подаци о положеним испитима у школској 2012/2013. години): <http://www.uskolavrsac.in.rs/wp-content/uploads/2012/09/IZVESTAJ-O-RADU-SKOLE-2012-2013.doc.pdf>

Студијски програм *Васпитач деце предшколског узраста*

Просечна оцена у школској 2012/13. години износила је 7,33 (октобарски, јануарско-фебруарски, мартовски, априлски, мајски и јунски рок). Најслабији успех (6,78) студенти су остварили у априлском испитном року, док је најбоља просечна оцена (7,84) постигнута у јануарско-фебруарском испитном року. Средња оцена у јунском року је била 7,62. Ово посебно истичемо, јер су, ипак, јунски рок и јануарско-фебруарски, у којима су уочене и највеће просечне оцене, испитни рокови када је далеко највећи број студената изашао на испите (прецизне бројке се могу уочити у датим табелама). Комисија за квалитет је проценила да се на основу овако добијене средње оцене не морају предузимати корективне мере, посебно, уколико се осврнемо на средње оцене у најмасовнијим испитним роковима.

Просечна пролазност студената у школској 2012/13. години износила је 84,74%. Најнижа пролазност студената је уочена у мартовском испитном року (73,68%), док је највећа пролазност студената остварена у априлском року (96,22%). Чланови Комисије за квалитет и све катедре су анализирали и пролазност студената према појединачним предметима. Уочено је да нема наставних предмета који „забрињавају” по овом питању, нарочито, код предмета где је на испит изашао велики број студената. Такође, Комисија за квалитет је уочила тренд да велики број студената пријављује испите, али на њих уопште не излази (то нарочито важи за студенте који студирају на терет буџета и за које је пријављивање испита бесплатно). Зато је због реалног израчунавања пролазности на испитима, врло важно да се од стране предметних наставника у записник евидентира број студената који су полагали, али, нису положили испит. Анализом записника са испита, установљено је да сви професори у протеклој школској години адекватно водили (попуњавали) записнике са испита.

Студијски програм *Васпитач деце јасленог узраста*

Просечна оцена у школској 2012/13. години износила је 7,62 (јануарско-фебруарски, мартовски, мајски, јунски). Најслабији успех (7,30) студенти су остварили у мајском испитном року, док је најбоља просечна оцена (7,98) постигнута у јануарско-фебруарском испитном року. Средња оцена у јунском року је износила 7,61. Ово посебно истичемо, јер су, ипак, јануарско-фебруарски и јунски рок у којима су уочене и највеће просечне оцене, испитни рокови када је далеко највећи број студената изашао на испите (прецизне бројке се могу уочити у датим табелама).

Просечна пролазност студената у школској 2012/13. години износила је 81,3%. Најнижа пролазност студената је уочена у мајском испитном року (66,5%), док је највећа пролазност студената остварена у јунском року (90,4%). Мања пролазност у мајском испитном року, према оценама Комисије за квалитет није забрињавајућа и не захтева примену корективних мера, будући да је у овом року на испите изашао заиста мали број студената јасленог смера (већина њих је испите већ положила у претходним роковима).

Специјалистичке студије – *Васпитач специјалиста за припремни предшколски програм*

Просечна оцена у школској 2012/13. години за студијски смер *Васпитач специјалиста за припремни предшколски програм* износила је 8,85. Најслабији успех (8,74) студенти су остварили у јануарско-фебруарском испитном року, док је најбоља просечна оцена (9,00) постигнута у мајском испитном року. Просечна пролазност студената у школској 2012/13. години износила је 100%. Анализирајући релативно високе просечне оцене на специјалистичком смеру, чланови Комисије за квалитет сматрају да су оне одраз високе мотивације, посвећености и залагања најбољих студената који уписују специјалистичке студије.

Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу је у протеклој академској години студентима омогућила одговарајући облик студентског организовања, деловања и учешћа у одлучивању, у складу са Законом. Чланови Комисије за квалитет су са задовољством констатовали да су студенти у току прошле године, у односу на претходне, били знатно ангажованији. Покренули су и учествовали у великом броју активности, пројеката, секција, манифестација, учествовали у дистрибуирању и евалуацији студентских анкета и сл. Анализом студентске евалуације услова и организације студијских програма, примећено је, на основу добијених оцена, да има још простора за унапређење претходно наведених активности и деловања студената. Нарочито, када је у питању укљученост студената, преко њихових представника, у процесе одлучивања у вези са студијским програмом (студенти овој ставци додељују оцену 3,64). Зато Комисија за квалитет сматра да се у будућности овај сегмент рада мора више неговати и подстицати (предлаже се као мера).

На седници Комисије за квалитет, одржаној 27. фебруара 2013. покренута је иницијатива у вези са формирањем АЛУМНИ удружења васпитача који су завршили студије на Високој школи за образовање васпитача у Вршцу (Вишој школи за васпитаче, Високој струковној школи, специјалистичким студијама..). Присутни представници Студентског парламента обавезали су се да о овој идеји обавесте остале студенте и да даље развијају идеју покретања АЛУМНИ удружења. У међувремену, информисали смо се и упознали се са програмима и начином оснивања сличних удружењима, основаних на другим факултетима или високим школама (оснивање АЛУМНИ удружења, статутом, приступницама, програмима...). Идеја чланова Комисије за квалитет је да у наредном периоду, можда, везујући се за одређен пригодан датум (обележавање годишњице школовања васпитача на румунском језику, почетак школске године и сл.) буде формирано АЛУМНИ удружење васпитача који су завршили своје студије у Вршцу. Свакако, улога самих студената и свршених васпитача у формирању овакве организације је пресудна, уз подстицај од стране професора задужених за координацију и сарадњу са Студентским парламентом (МА Снежана Пртљага).

Сматрамо да су у нашој Школи студенти једнаки и равноправни по свим основама, што гарантује и Статут школе (члан 54). Такође, дуга традиција школовања васпитача на румунском, српском, а однедавно, и на ромском језику недвосмислено сведочи о опредељености наше Школе и уважавању једнакости студената свих нација, вероисповести. Међутим, анализом докумената Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, Комисија за квалитет је утврдила да у претходном периоду није донет акт Школе који регулише једнакост и равноправност студената по свим основама. Ово посебно констатујемо из разлога што је у претходном периоду Школа усвојила одређени број нових правилника. Зато је Комисија за квалитет донела одлуку да се у најкраћем року, традиција уважавања и поштовања једнакости свих студената регулише и посебним Правилником који регулише једнакост и равноправност студената по свим основама, као и могућност студирања за студенте са посебним потребама.

На основу активности које су спроведене у протеклој школској години, може се установити да је Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу изузетно успешно одговорила по питању сталног подстицања креативности и иновативности студената. Овде ће се само нагласити моменти који се сматрају најзначајнијим, као и нове иницијативе које су у међувремену покренуте (или ће бити покренуте). Суочена са потребом да укључи студенте у ваннаставне активности и истраживачке пројекте, подстакне креативност и иновативност студената, Висока школа је у протеклој школској години покренула 3 интерна пројекта, које заједно реализују њени наставници и студенти.

По свом обиму и броју укључених наставника и студената најзначанији међу њима је пројекат *Претварање потенцијала у постигнућа*. Циљ пројекта је био преточити препознате способности студената у остварења у областима њиховог интересовања. Да би се студенти могли укључити у одговарајуће активности и самосталан рад, било је неопходно утврдити начине, односно, методе рада којима они постижу висока постигнућа током студирања. Дакле, било је потребно креирати инструмент за утврђивање њихових стилова и стратегија учења, односно когнитивних стилова индивидуалних студената. У складу са налазима снимања које је спроведено на основу инструмента осмишљеног у оквиру првог корака реализације пројекта, у другом стадијуму реализације пројекта, студентима су понуђени иновативни приступи којима би се обезбедио већи ниво укључивања студената као и веће могућности да до изражаја дођу њихове индивидуалне потребе и стилови који им више одговарају. Пошто се на основу инструмента и сарадње између ментора и студента дошло до метода рада одговарајућег за сваког појединачног студента, студенти су се добровољно укључивали у самосталан рад кроз одабрану иновативну методу у области која представља предмет њиховог интересовања. Исто тако, на основу интересовања студената снимљене су потребе за специфичном литературом и средствима за самосталан рад студената, као и другим ресурсима неопходним за лакше бављење темом или активношћу коју буду изабрали и исти су набављени и стављени на располагање студентима и менторима, а касније и свим студентима и наставницима Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”. Важно је нагласити да је у пројекат било укључено 18 професора који су у својству ментора радили са одређеним бројем студената у различитим областима. Након периода од 6 месеци (до јуна 2013), током којег су студенти радили самостално и кроз континуирану сарадњу са менторима, у Високој школи је организована презентација њихових постигнућа, односно продуката менторског рада са студентима завршне године студија са високим способностима, кроз које су се препознате способности студената преточиле у остварења. Кроз презентовање остварења талентованих студената резултати пројекта постали су видљиви и изузетно корисни и за остале студенте и наставнике Високе школе. Конкретне активности, достигнућа, продукти и др., објављени су на студентском блогу.

На Високој школи струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу су у току прошле године реализована још два пројекта: један се односио на унапређење праксе, а други на промоцију интеркултурних вредности кроз истраживачки рад и размену искустава студената.

Циљ пројекта под називом *Улога педагошке праксе у професионализацији позива васпитача* био је да се сагледа допринос педагошке праксе развијању савремених компетенција професије васпитача у предшколској установи. Један од задатака пројекта односио се и на могућност подстицања креативности и иновативности студената кроз обликовање различитих садржаја који су се примењивали у раду у оквиру педагошких пракси студената – нарочито при самосталној пракси – и сагледавању мишљења студената о компетенцијама које стичу током педагошке праксе. У оквиру пројекта, студенти су посебно подстицани на израду креативног материјала, средстава и дидактичких средстава који су коришћени у непосредном раду са децом.

Трећи пројекат под називом *Промоција интеркултурних вредности кроз истраживачки рад и размену искустава студената* реализован је у сарадњи са Едукативним центром за даровите из Вршца и Универзитетом „Аурел Влајку” из Арада. Значајно је напоменути да је пројекат подржан од стране Покрајинског секретаријата за образовање, управу и националне заједнице. Пројекат је обухватао групни и самостални менторски вођени рад студената са циљем да се проуче васпитни стилови у породици у зависности од националног породичног окружења. Након анализе васпитних стилова у савременој породици у Срба, Румуна, Рома, Словака... студенти су једни другима презентovali своје налазе и на радионицама дискутовали о уоченим сличностима и разликама. Овакви облици рада погодују усвајању и развијању интеркултурних вредности, с обзиром на то да претпостављају интерактиван однос чланова тимова, уочавање сличности и разлика, упознавање са другим културама и обичајима, изражавање својим мишљења и ставова, као и уважавање туђих кроз дискусију, сарадњу и дијалог. Циљ пројекта односио се на унапређење и промоцију интеркултурних вредности код младих кроз њихов заједнички ангажман у истраживачким пројектима мањег обима у оквиру којих су, у складу са избором свог будућег занимања, испитани начини подизања деце, обичаји и васпитни стилови у породицама Срба, Румуна, Рома, Словака... Уз менторско вођење, студенти су изабрали метод и осмислили инструменте за своја мини-истраживања заснована на методи израде пројекта. Групни и индивидуални рад студената у оквиру овог сегмента реализације пројекта трајао је 4 месеца и допринео је блиској сарадњи и редовним састанцима тимова студената на свакој институцији. Рад студената водили су и надзирали ментори. Након тога, у току априла 2013. године, организоване су једнодневне радионице у Вршцу и Араду на којима су студенти изложили резултате својих истраживања и дискутовали о потенцијалним сличностима и разликама. Оваква једнодневна дружења у две различите државе представљали су изванредан оквир за размену искустава, упознавање других култура које воде успостављању и унапређењу интеркултурних вредности, нова лична познанства кроз директан контакт и подизање квалитета живота младих са обе стране границе. Дакле, 20-ак студената из Вршца ишли су у посету својим колегама у Араду који студирају сличне академске или струковне програме. Поред презентација резултата истраживања која су спровели, овом приликом су студенти имали прилику и да чују различите језике који се у овом региону говоре – српски, румунски, ромски... као и да представе краћа дела књижевности за децу на свом матерњем језику уз преводе који су сами израдили, пошто су студенти углавном билингвални говорници – матерњег, као мађинског, и још једног језика средине. Конкретне активности, достигнућа, продукти проистекли из овог пројекта објављени су на студентском блогу, штампан је студентски билтен са истраживачким радовима студената и др.

Након завршетка свих наведених пројеката, на пригодној свечаности у организацији Језичког клуба и музичке секције, свим учесницима уручене су захвалнице и сертификати о учешћу.

Значајно је нагласити и то да је Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” покренула још једну идеју која треба да мотивише студенте за додатни рад и ангажовање, иницијативу којом се подстиче креативност и иновативност студената. Ради се о расписивању конкурса за најбоље стручне есеје и избор најбољих дипломских радова, што упућује студенте у академску писменост и покреће истраживачке приступе изради радова од стране студената. Академска 2013/14. је прва година реализације овакве активности која је на Високој школи почела да се одвија у блиској и интензивној сарадњи са Студентским парламентом.

Поред гореописаних пројеката које прожимају идеје о самосталном раду студената, о учењу кроз истраживање, као и о стицању компетенција будућих васпитача као рефлексивних практичара, који ће бити у стању да стечена теоријска знања претворе у праксу, као и да о својој пракси промишљају, Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” је у претходном периоду посветила значајну пажњу и покренула више иницијатива које промовишу креативни рад студената. На самом почетку школске године у сарадњи са Катедром за матерњи језик и Студентским парламентом, основан је Језички клуб, а резултати активности клуба огледају се у следећим догађањима: представа за децу *Поклон за Деда Мраза*, коју су студенти извели на Високој школи, као и у бројним вршачким дејим вртићима; промоција више књига и одржана бројна предавања гостујућих професора. Сва наведена догађања редовно прати и о њима се извештава на сајту Високе школе. У циљу подстицања креативног рада студената у току 2012/13. године реализован је и пројекат под називом *Моја прва књига* у оквиру ког је

објављена и промовисана књига студента Бојана Киша, чији је ментор била др Александра Гојков Рајић. Реализацију пројекта подржао је Покрајински секретаријат за спорт и омладину.

Моторичка креативност студената се подстицала и развијала у оквиру спортске секције која је покренута у току школске 2011/12. године, и у континуитету се одвијала и у прошлој, 2012/2013. школској години. Заинтересовани студенти су се једном недељно, у трајању од 2 сата интензивно бавили физичком активношћу (одбојка, стони тенис, кошарка, рад у теретани која је опремљена најсавременијим справама, клизањем и сл.). Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” располаже завидним материјалним ресурсима када је у питању могућност упражњавања физичке активности (фискултурна сала, отворени терени, савремена теретана коју наши студенти користе у договору са Гимназијом „Борислав Петров Браца”). За потребе спортске секције додатно су набављена неопходна средства (лопте за различите спортове, рекети, мрежице и др.). Наши студенти су учествовали и на *Струковијади* у Бугарској, маја 2013. године и успешно представили Високу школу.

Слична иницијатива покренута је и у области ликовног васпитања. У холу Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у јануару 2013. године, отворена је изложба дечијих радова насталих као вид усмерене активности након представе *Новогодишња прича*, коју су половином децембра протекле године у вршачким вртићима извели студенти наше школе. Наведене активности којима се подстиче креативност и иновативност студената, координирале су Катедре за матерње и стране језике, Језички клуб и Ликовна секција. Поред дечијих радова, студенти су истакли и текстове о фазама дечјег ликовног израза уоченим на изложеним цртежима као и њихову анализу изведену под менторством професора мр Томислава Сухецког. Изложбу је отворио проф. мр Томислав Сухецки, који је том приликом присутне упознао са значењем радова, значајем њиховог правилног тумачења и повукао извесне паралеле између дечијих радова и савремене ликовне уметности. Студенти су учествовали и у организацији 19. округлог стола посвећеног проблематици даровитости.

Предложене мере и активности у оквиру Стандарда 8:

- Иницирање Студентског парламента и студената по питању укључивања у самосталну израду пројеката и аплицирања код различитих фондова;
- Интензивније укључивање Студентског парламента и студената у изради и реализацији пројеката Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”;
- Интензивније укључивање студената у организацију и учешће на јубиларном 20. округлом столу о даровитости;
- Интезивирање даљих активности у вези са формирањем АЛУМНИ удружења васпитача који су завршили своје студије у Вршцу;
- Интезивирање рада спортске секције (два пута недељно, израда пројеката и аплицирање на конкурсима са циљем бољег опремања и покретања нових садржаја секције);
- Подршка студентима у вези са учешћем на будућим *Струковијадама* (менторство при изради истраживачких радова, усмеравање рада спортске секције, финансијска помоћ и сл.);
- Медијација студената и представника Студентског парламента са циљем успостављања боље комуникације;
- Боља укљученост студената, преко њихових представника, у процесе одлучивања у вези са студијским програмом;
- Интезивирање сарадње студената Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” са ученицима и запосленима у Дому ученика средњих школа из Вршца (организација спортских сусрета, трибина, израда заједничких пројеката, заједничких представа и сл.);
- Повећање видљивости заказаних термина испита за све испитне рокове у току године на сајту и на огласној табли.

Прилог 8. 1. Правилник о процедури пријема студената

Правилник о упису студената на студијске програме налази се на страници:

www.uskolavrsac.edu.rs/Novi%20sajt%202010//Dokumenta/Vazna%20dokumenta/StatutPravilnici/Pravilnik%20o%20upisu%20na%20studijske%20programe.pdf

Правилник о полагању пријемног испита:

<http://www.uskolavrsac.edu.rs/Novi%20sajt%202010//Dokumenta/Vazna%20dokumenta/StatutPravilnici/Pravilnik%20o%20polaganju%20prijemnog%20ispita.pdf>

Прилог 8. 2. Правилник о оцењивању:

<http://www.uskolavrsac.edu.rs/Novi%20sajt%202010//Dokumenta/Vazna%20dokumenta/StatutPravilnici/Pravilnik%20o%20polaganju%20ispita%20diplomskog%20ispita%20i%20ocenjiva>

Прилог 8. 3. Анкете студената о процени услова и организације студијских програма

РЕЗУЛТАТИ СТУДЕНТСКЕ ЕВАЛУАЦИЈЕ УСЛОВА И ОРГАНИЗАЦИЈЕ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Студентска евалуација услова и организације студијског програма извршена је 21.10.2013. год. Коришћен је метод анкете. Студенти су процењивали разне услове и организацију студијског програма на скали од 1 до 5, при чему је оцена 1 најнижа, а 5 највиша. Испитивање је извршено на узорку од 131 студента друге (40,6%) и треће (59,4%) године студија. У узорку је било 89,3% студената струковног смера и 10,7% студената јасленог смера. Резултати ове евалуације наведени су у **Табели 1**.

Табела 1
Просечне оцене услова и организације студијског програма

Елемент студијског програма	Просечна оцена
Међусобна усклађеност предмета на студијском програму	3,68
Оптималност захтева студијског програма	3,73
Студентима је понуђено више изборних предмета	3,63
Исходи (циљеви) сваког предмета су познати	3,81
Усклађеност захтева предмета и студентског оптерећења (изражено у ЕСПБ)	3,80
Детаљи извођења наставе за сваки предмет су познати	3,90
Литература која ће се користити за припрему испита је позната	4,10
Доступност литературе која се користи за припрему испита	3,84
Доступност информације о систему полагања испита и оцењивања	4,03
Оптималност укупног броја недељних часова свих предмета у току семестра	3,83
Благовременост и јавност у обавештавању студената о распореду часова	3,46
Оптималност материјално-техничких услова реализације наставног програма	3,66
Усклађеност студентске праксе са природом студијског програма	4,09
Оптималност оптерећења студената у оквиру студентске праксе	4,09
Благовременост и јавност обавештавања студената о распореду и организацији педагошке праксе	4,09
Успостављеност система за обезбеђење и праћење квалитета, у који су укључени и студенти	3,76
Укљученост студената, преко њихових представника, у процесе одлучивања у вези са студијским програмом	3,64

Из **Табеле 1** видимо да су студенти, у просеку, давали релативно високе оцене (преко 4,00) за: познатост литературе за припрему испита; доступност информација о систему полагања испита и оцењивања; усклађеност студентске праксе са природом студијског програма; оптималност оптерећења студената у оквиру студентске праксе; благовременост и јавност обавештавања студената о распореду и организацији педагошке праксе. Просечне оцене осталих услова студијског програма се крећу у распону 3,46—3,90 и могу се сматрати средњим или близу високих.

Прилог 8. 4. Анкете студената о процени објективности оцењивања

РЕЗУЛТАТИ СТУДЕНТСКЕ ЕВАЛУАЦИЈЕ ОБЈЕКТИВНОСТИ ОЦЕЊИВАЊА

Студентска евалуација објективности оцењивања извршена је од 25. септембра до 28. октобра 2013. год. Коришћен је метод анкете. Студенти су процењивали разне аспекте објективности оцењивања на скали од 1 до 5, при чему је оцена 1 најнижа, а 5 највиша. Испитивање је извршено на узорку од 123 студента друге и треће године студија. Резултати ове евалуације наведени су у **Табели 1**.

Табела 1
Просечне оцене појединих аспеката објективности оцењивања

Аспект објективности оцењивања	Просечна оцена
1. Поштовање организовања редовних испитних рокова	4,43
2. Поштовање организовања апсолвентских испитних рокова	4,23
3. Обезбеђеност услова полагања испита	4,14
4. Благовременост у објављивању распореда полагања испита	3,53
5. Благовременост у обавештавању студената о датумима пријављивања испита	3,56
6. Усклађеност испитног градива са наставним планом и програмом предмета који се полаже	4,12
7. Упознатост студената са предиспитним обавезама	4,14
8. Упознатост студената са карактером и садржајем испита	4,12
9. Информисаност студената о областима које обухвата испит	4,01
10. Упознатост студената са начином стицања укупног броја поена у оквиру предмета	4,22
11. Упознатост студената са начином формирања оцене на испиту	4,17
12. Редовност у вођењу документације о присутности студената на настави, од стране наставника	4,28
13. Континуитет у проверавању знања студената	4,12
14. Давање обавештења студентима о укупном броју поена, од стране наставника	4,22
15. Утврђивање коначне оцене на испиту	4,42
16. Право на израду концепта на усменом испиту	3,96
17. Оптималност времена за полагање испита	3,99
18. Право да се погледа рад након писменог испита, уз образложење	4,01
19. Благовременост у објављивању резултата испита	4,04
20. Објективност и коректност у понашању наставника према студентима на испиту	4,14

Из **Табеле 1** видимо да су студенти, у просеку, давали релативно високе оцене (преко 4,00) за 16 од могућих 20 аспеката објективности оцењивања. Просечне оцене осталих аспеката објективности оцењивања се крећу у распону 3,53—3,99 и могу се сматрати осредњим или близу високих.

Прилог 8.5. Процедуре и корективне мере у случају неиспуњавања и одступања од усвојених процедура оцењивања

Евентуалне корекције (одјављивање испита, накнадна пријава, и сл.) врше се најкасније до два дана пред полагање испита.

За време испита студент је дужан да се понаша у складу са утврђеним правилима понашања која забрањују:

- излазак из просторије и враћање у просторију где се испит одржава, устајање са места и кретање по просторији;
- било какву комуникацију, осим ако се дежурном поставља питање ради разјашњења нејасноћа у формулацији задатка;
- употребу било којих средстава којима се може одржавати веза са лицима која се не налазе у просторији у којој се одржава испит, односно којима се могу снимити писани тестови;
- било које друге активности и понашање које ремеће ток испита.

У случају да у просторију у којој се одржава писмени испит уђе особа која није запослена на Високој школи, наставник је дужан да ту особу одмах удаљи и да о томе сачини писану белешку.

Студент има право приговора на оцену добијену на испиту ако сматра да испит није обављен у складу са Законом, Статутом високе школе, и овим правилником.

Приговор се подноси директору, у писаној форми, у року од 36 часова од добијања оцене.

Директор разматра приговор студента и доноси одговарајућу одлуку у року од 5 радних дана од пријема приговора.

Уколико се усвоји приговор студента, студент поново полаже испит пред комисијом у року од три дана од дана пријема одлуке из става 3. овог члана.

Студент који није задовољан прелазном оценом на испиту има право да поднесе захтев за поновно полагање испита.

Захтев се подноси студентској служби до краја школске године у којој је испит полаган.

Директор доноси одлуку о поновном полагању испита.

Студент који поново полаже испит плаћа посебну накнаду трошкова.

Стандард 9: Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информационих ресурса

Настава се реализује уз помоћ одговарајућих уџбеника, практикумима, те допунске литературе и других учила, који су унапред познати и објављени (могу се видети у сваком појединачном силабусу – доступно путем Информатора, који је објављен на сајту установе: www.uskolavrsac.edu.rs/novisajt2012/Informator/INFORMATOR1213.pdf). Квалитет уџбеника, литературе, библиотечких и информационих ресурса обезбеђен је спровођењем Правилника о уџбеницима и одржавањем квантитета и квалитета литературе, библиотечких и информатичких ресурса. Са циљем обезбеђивања квалитета наставних публикација, Катедре су (пре почетка школске 2013/14. године) вршиле контролу на основу стандарда квалитета који је дефинисан Правилником о наставним публикацијама, и доставиле Извештаје на разматрање и усвајање Наставном већу. На основу предлога Катедара и чл. 4 Правилника о наставним публикацијама, Наставно веће је донело 24. 9. 2013. одлуку о листи одобрених уџбеника и публикација које ће се уврстити у наставни процес у школској 2013/14. години – на свим студијским програмима (струковне и специјалистичке студије).

У Библиотеци Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” су у току академске 2012/13. године, у складу са Законом о библиотечкој делатности, обављане редовне активности: прикупљање, обрада, чување и коришћење књига, часописа и новина, као и прикупљање, обрада и пружање информација и података који се односе на библиотечки материјал са циљем коришћења у васпитне, образовне, научне, културне и друге сврхе.

Студентима је свакодневно на располагању читаоница са компјутерима, штампачем и интернетом (неограничен приступ). Библиотечки фонд (основни) чини, на дан 30. 9. 2013. године 26.298 библиотечких јединица, од тога 6.853 на румунском језику и преко 200 на ромском језику. Поред основног библиотечног фонда, Библиотека поседује и два легата. Легат *Милана Пражића* броји 1.052 књиге, док легат *Михаила Палова* садржи 3.500 књига.

У току школске 2012/13. године број новоуписаних корисника Библиотеке је 150, а број коришћених библиотечких јединица (књига, часописа, скрипата и фотокопија у читаоници – преко 4.560 и ван ње – 1.320). У истој школској години, број нових наслова у Библиотеци је 388, а нових библиотечких јединица 585.

У протеклој години урађен је детаљан попис библиотечног фонда, који је трајао од новембра 2012. до августа 2013. године. У укупно седам инвентарних књига евидентирано је 30.155 библиотечких јединица; од тога је до претходног пописа из јануара 2008. године отписано 3.912 библиотечких јединица, а за период од последњег пописа до августа 2103. године отписано је 102 библиотечке јединице.

Резултати студентске евалуације показују високу оцену када је у питању видљивост и познавање литературе која ће се користити за припрему испита, али је доступност литературе која се користи за припрему испита процењена са нешто нижом оценом (3.84). Програмом рада библиотеке за 2013/14. годину предвиђена су побољшања у смислу доступности библиотечких јединица, а у складу са библиотечким правилима и заштитом ауторских права.

Квалитет информационих ресурса у библиотеци, из угла студентске евалуације креће се у распону од 3,33 до 3,80 и односи се на доступност рачунара, што упућује на закључак да су постојеча четири рачунара недовољна.

Предлог превентивних и корективних мера:

- Приступити изради електронског каталога (сагледати могућности аплицирања на пројекте за подизање квалитета информационих ресурса, квалитета студирања и сл. — Покрајински секретаријат за образовање, за науку, омладину итд.);

- Прецизирати правила библиотечких услуга и учинити их видљивим (истаћи правила рада библиотеке и читаонице – у библиотеци, на огласној табли и сл.).

Стандард 10. Квалитет управљања високошколском установом и квалитет ненаставне подршке

Савет школе, као управно тело Школе радио је путем седница којима су присуствовали чланови из састава Високе школе, друштвене средине и представници Студентског парламента. Током протекле школске године одржане су три седнице са дневним редом који се односио на следећа питања:

- Усвајање финансијског извештаја за 2012. годину;
- Усвајање финансијског плана за 2013. годину (са утврђивањем предлога инвестиционих улагања у одржавање објекта: електро-инсталације, громобран, паркетирање, замена прозора библиотеке, кречење, и набавку опреме: намештаја и компјутера — лаптопова);
- Информација о извештају комисије за екстерну евалуацију квалитета;
- Информација о пројектима и укључивању у пројекте;
- Информација о организацији 19-ог округлог стола и
- Формирање изборне комисије за спровођење гласања о предложеном кандидату за директора школе;
- Гласање о предложеном кандидату за директора школе;
- Избор заменика преседника Савета;
- Извештај о финансијском пословању у другом кварталу и финансијском плану за трећи квартал;
- Извештај о одобреним пројектима Покрајинског секретаријата за науку и технолошки развој;
- Извештај о резултатима уписа у првом уписном року;
- Конституисање новог сазива Савета школе за период 2013—2016. и избор председника и потпредседника Савета ;
- Обавештење о Записнику о извршеном инспекцијском надзору и изреченим мерама;
- Измене и допуне Статута – увођење новог звања наставника – сарадник у настави
- Усвајање предлога Програма рада школе за школску 2013/14. годину и Извештаја о раду школе за 2012/13.
- Усвајање Ценовника услуга за школску 2013/14. годину;
- Обавештења о одобреним пројектима;
- Обавештење о улагањима: грејање и адаптација тоалета на спрату;
- Информација о поновној акредитацији програма специјалистичких студија – афирмација дечјег стваралаштва.

Прилог 10. 1.

Током 2013. измењени су и допуњени општи акти установе:

- Акт о систематизацији радних места два пута (у опис радног места секретара уведено задужење за спровођење јавних набавки и уведено ново радно место сарадника у настави).
- Статут је измењен увођењем новог звања у наставном особљу: сарадник у настави;
- Правилник о избору у звање и заснивању радног односа је измењен увођењем новог звања у наставном особљу — сарадник у настави — и дефинисањем ближих критеријума за избор у звање сарадника у настави.

Прилог 10.2. Шематска организациона структура високошколске установе

Organizaciona shema je regulisana Statutom Vисoke школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу није се мењала, а односи се на питања овлашћења одговорности, управљачких и стручних органа Високе школе. Такође је детаљно регулисан рад Студентског парламента, као и рад органа управљања. Рад органа управљања регулисан је правилницима о раду. Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу нема у свом саставу организационе јединице. Стручни органи и органи управљања врше периодичну евалуацију и самоевалуацију.

Прилог 10.3. Резултати студентске евалуације квалитета органа управљања Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу (шк. 2012/2013. год)

Узорак

У испитивању је учествовало 225 студената; 96,7% испитаника су женског, а преостали су мушког пола; 40% испитаника су студенти друге, а 60% су треће године студија. Просечна оцена током досадашњих студија за узорак у целини износи 7,82.

Метод

Подаци о студентским оценама квалитета органа управљања прикупљени су *Упитником за студентску евалуацију квалитета органа управљања високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу*, у периоду од 25. 9. до 10. 10. 2013. год. Студенти су своје процене изражавали на скали од 1 до 5, при чему је 1 најнижа, а 5 највиша оцена.

Резултати

Табела 1
Просечне оцене појединих аспеката квалитета органа управљања

Аспект квалитета органа управљања	Просечна оцена
1. Рад на унапређењу квалитета студирања	3,63
2. Решавање проблема студената у вези са студирањем, од стране директора	3,31
3. Узимање у обзир мишљења студената (преко представника из Студентског парламента) приликом доношења одлука	3,29
4. Професионалност и коректност односа директора према студентима	3,72

Из **Табеле 1** видимо да су органи управљања највишу оцену, у просеку, добили за професионалност и коректност односа директора према студентима (3,72), а најнижу (3,29) за узимање у обзир мишљења студената (преко представника из Студентског парламента) приликом доношења одлука, дакле, доста високе, врлодобре оцене.

Стандард 11: Квалитет простора и опреме

Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу има обезбеђен простор и опрему (у свом власништву) чији обим и структура одговарају потребама студијских програма. Простор испуњава све релевантне урбанистичке, техничко-технолошке и хигијенске услове, са

одговарајућим грађевинским и употребним дозволама (зграда је наменски грађена). Величина, доступност и квалитет простора одговарају прописаним стандардима, наиме, однос укупног простора и укупног броја студената је безмало 6 м², (стандард предвиђа 4 м² бруто, односно 2 м² нето расположивог простора по студенту).

Високошколска установа има на располагању 2.190 м² затвореног и око 2.200 м² отвореног простора (спортски терени, зелене површине). У објекту се налазе:

- велики и мали амфитеатар;
- 6 слушаоница (са по 50 седишта) са елементима кабинетског простора (педагогија, психологија, методике, страни језици, музичко васпитање, ликовно васпитање...);
- 6 просторија за менторски рад (од којих се поједини користе и као кабинети за катедре)
- свечана сала;
- библиотека и два легата са преко 30.000 библиотечких јединица, читаоница са неограниченим интернетом, рачунарима и штампачем;
- канцеларија студентског парламента;
- канцеларијски простор (4);
- фискултурна сала са 2 свлачионице;
- улазни хол са огласним таблама, ходници (светли и пространи).

У комплексу Високе школе налазе се спортски терени а у непосредној околини је и градски стадион који се, уз школске терене, повремено користи за потребе наставе, вежби и рекреације. У протеклој школској 2012/13. години, од значајнијих улагања у набавку савремене опреме и простор који су реализовани издвајају се:

- набавка савремене опреме за рад (штампачи, пројектори);
- комплетно реновирање и потпуно опремање две просторије за менторски рад;
- комплетно реновирање и опремање библиотеке (паркет и репарација зидова, као и реконструкција електроинсталација у библиотеци);
- комплетно реновирање и опремање секретаријата и рачуноводства;
- замена електро и громобранске инсталације;
- сервисирање грејних тела;
- лимарски радови на олуцима;
- урађен је редован сервис котларнице и извршена замена свих неопходних делова за несметан рад.

Сопственим средствима је финансирана набавка следећих основних средстава: намештај за библиотеку, кабинете, службу администрације – 11 ормара, 2 стола за службу администрације са комплетним додацима за штампаче и осталу технику, 3 ормара за кабинет на спрату, 1 ормар – отворене полице за библиотеку, клима уређај за кабинет на спрату, штампач, 1 комад и 2 лаптопа за кабинет у приземљу.

Сви запослени (наставно и ненаставно особље) и студенти имају приступ информацијама у електронској форми (сајт школе, блог, прикључак свих рачунара на бежични интернет) и путем огласне табле (за студенте и наставнике). Кабинети професора су опремљени компјутерима са пратећом опремом (штампачем, скенером, независном интернет линијом). У просторијама информатичког кабинета, читаонице, секретара и катедри, могу се за потребе наставе, научно-истраживачког рада, припремања испита и семинара, скенирати, штампати и нарезивати материјали. Високошколска установа има адекватну техничку и специфичну опрему (нпр. клавир, пиано, спортске реквизите...) која обезбеђује квалитет наставе, вежби и семинара.

Оптималност материјално-техничких услова за реализацију студијских програма, сагледана из угла студентске евалуације, има просечну оцену 3,66 на скали од 1 до 5, што указује да у овом сегменту има простора за побољшања.

Предлог превентивних и корективних мера је да се настави са континуираним одржавањем и опремањем простора и опреме.

Стандард 12: Финансирање

На основу анализе финансијских показатеља закључује се да Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, Вршац, има дугорочно обезбеђена финансијска средства, неопходна за реализацију наставно-научног процеса и других активности.

Извори финансирања су у 2013. години били:

1. средства која обезбеђује оснивач-средства из буџета;
2. школарина;
3. пројекти — подржани од стране Покрајинског секретеријата за науку и технолошки развој;
4. акредитовани семинари;
5. издавачка делатност;
6. средства на основу пријава на конкурсе.

Према финансијском извештају, тачније завршном рачуну за 2013. годину, однос сопствених прихода у укупним приходима је 35%, а буџетских прихода 65%. Такав однос је био и током 2011. и 2012. године.

Анализа пословања три године уназад говори да је:

- 2011. године установа је остварила суфицит од 719.000,00 динара;
- 2012. године Висока школа је остварила још позитивније пословање, односно суфицит од 2.963.000,00 динара;
- 2013. године остварен је дефицит у износу од 1.393.923 динара.

ДОПУНСКА СРЕДСТВА

Институција свакодневно покушава да обезбеди допунска средства за функционисање школе, што се односи на партиципирање у разним пројектима (ИПА, ТЕМПУС и сл.), а исто тако и на проширивање издавачке делатности и понуде за одржавање акредитованих семинара. У току 2014. године, Висока школа учествује у ТЕМПУС пројекту.

УЛАГАЊА у 2013. години

Улагање у набавку савремене опреме и простор, предвиђа се финансијским планом и планом јавних набавки.

У току 2013. године школа је обезбедила:

- постављање паркета у библиотеци, секретаријату и у два нова кабинета на спрату;
- у истим просторијама купљен је нов намештај;
- извршена је замена прозора-столарије у тоалету у приземљу и у тоалету на спрату;
- набавку савремене опреме за рад: штампачи, пројектори, лаптоп рачунари;
- урађена је нова електроинсталација у целој згради, која је у складу са тренутно важећим прописима заштите на раду, по налогу инспекције;
- извршено је реновирање мокрог чвора на спрату као и постављење бојлера у тоалету на спрату и у приземљу;
- извршена је набавка противпожарних апарата, који су недостајали и израда плана евакуације са потребним обележјима;
- урађен је редован сервис котларнице и извршена замена свих неопходних делова за несметан рад;
- кречење зграде, где је то било потребно;
- набављене су књиге за библиотеку .

Финансијским планом за 2014. обезбеђује се:

- реалност финансирања институције, односно финансијска стабилност и ликвидност за дужи временски период;
- јавност и транспарентност извора финансирања (финансијска средства обезбеђена су кроз утврђивање финансијског плана на Савету школе и кроз извештај о пословању, односно годишњи обрачун; видљиво на сајту)
-

АКЦИОНИ ПЛАН

- Директорка Високе школе, на основу периодичних и тромесечних извештаја Службе рачуноводства и на основу података Службе за студентска питања, обавештава Наставно веће, периодично о тренутном стању и о очекиваним приливима средстава, на основу чега се закључује о реалности претходних пројекција и даљим могућностима.

- Доношење одлика о евентуалном партиципирању за нове пројекте .

Стандард 13: Улога студената у самовредновању и провери квалитета

У школској 2012/2013. години представници студената су били чланови Комисије за обезбеђење квалитета. Ове представнике је делегирао Студентски парламент.

Представници студената, чланови Комисије за обезбеђење квалитета, на седницама Комисије су износили своје сугестије за унапређење Стратегије и осталих докумената којима се обезбеђује квалитет Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу.

У складу са роковима предвиђеним Акционим планом спроведене су анкете којима су испитана мишљења студената о следећим областима самовредновања:

1. Педагошком раду наставника;
2. Раду ненаставног особља (библиотекара и референта за студентска питања);
3. Опремљености Високе школе наставним средствима;
4. Студијском програму;
5. Радном оптерећењу студената;
6. Органима управљања установе (Савету, Наставном већу, директору);
7. Објективности оцењивања.

Поред ових анкета, дипломирани студенти су процењивали своје компетенције као један од најважнијих исхода њиховог студирања.

У свим овим анкетама коришћене су скале од 1 до 5, при чему 1 представља најнижу, а 5 највишу оцену одређеног предмета самовредновања.

1. Резултати студентске евалуације педагошког рада наставника

Опште оцене рада наставника у зимском семестру крећу се у следећим распонима: у I семестру су у распону 2,7—5,0, у III семестру у распону 3,2—5,0 и у V семестру 2,7—4,5. Опште оцене рада наставника у летњем семестру крећу се у следећим распонима: у II семестру 3,0—5,0, у IV семестру 3,3—5,0 и у VI семестру 2,4—4,8.

2. Резултати студентске евалуације рада ненаставног особља

Просечне оцене рада *библиотекара* у зимском семестру крећу се, у зависности од године студија и смера на студијама, у распону 3,9—4,8, а у летњем семестру ове оцене су у распону 4,1—5,0. Просечне оцене рада *студентске службе* у зимском семестру варирају у распону 2,9—4,2, а у летњем семестру ове оцене су у распону 3,4—5,0.

3. Резултати студентске евалуације опремљености Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” наставним средствима

Просечне оцене за *снабдевеност школе рачунарима* у зимском семестру крећу се, у зависности од године студија и смера на студијама, у распону 3,3—4,5, а у летњем семестру ове оцене су у распону 3,8—5,0. Просечне оцене *снабдевености школе књигама* у зимском семестру варирају у распону 3,6—4,3, а у летњем семестру ове оцене су у распону 3,8—5,0.

4. Резултати студентске евалуације студијског програма

Студенти су, у просеку, давали релативно високе оцене (преко 4,00) за: познатост литературе за припрему испита, доступност информација о систему полагања испита и оцењивања, усклађеност студентске праксе са природом студијског програма, оптималност оптерећења студената у оквиру

студентске праксе, благовременост и јавност обавештавања студената о распореду и организацији педагошке праксе. Просечне оцене осталих услова студијског програма се крећу у распону 3,46—3,90 и могу се сматрати осредњим или близу високих.

5. Резултати студентске евалуације радног оптерећења студената

Студенти са *струковног смера* су проценили да им је за испуњавање предиспитних обавеза и припрему испита из појединих предмета потребно, у просеку, од 2,0 до 62,5 сата. Код студената са *јасленог смера* ове процене се крећу у распону 3—23 сата.

6. Резултати студентске евалуације органа управљања

Органи управљања су највишу оцену, у просеку, добили за професионалност и коректност односа директора према студентима (3,72), а најнижу (3,29) за узимање у обзир мишљења студената (преко представника из Студентског парламента) приликом доношења одлука.

7. Резултати студентске евалуације објективности оцењивања

Студенти су, у просеку, давали релативно високе оцене (преко 4,00) за 16 од могућих 20 аспеката објективности оцењивања. Просечне оцене осталих аспеката објективности оцењивања се крећу у распону 3,53—3,99 и могу се сматрати осредњим или близу високих.

8. Резултати самоевалуације компетенција дипломираних студената

Испитаници су, у просеку, давали релативно високе оцене за њихову оспособљеност у свим областима васпитачког позива. Најнижу просечну оцену има оспособљеност за учешће у мењању структуре предшколске институције у отворен систем васпитања (4,08), а највишу оспособљеност за подстицање креативности деце (4,77).

Резултати анкетирања су доступни јавности и истакнути су на огласној табли и интернет сајту.

Прилог: Резултати студентских евалуација

Предложене мере и активности

- Медијација студената и представника Студентског парламента са циљем успостављања боље комуникације.
- Боља укљученост студената, преко њихових представника, у процесе одлучивања у вези са студијским програмом.

Стандард 14: Систематско праћење и периодична провера квалитета

Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу је током школске 2012/2013. год. обезбедила спровођење свих стандарда и активности у оквиру процеса самовредновања; обезбедила је унапређивање услова и инфраструктуре за периодично праћење квалитета Високе школе. У том смислу, Комисија за обезбеђење квалитета је радила на усавршавању постојећих упитника за самовредновање. Побољшан је упитник за студентску евалуацију педагошког рада наставника и рада ненаставног особља тако да се њиме сада може вршити евалуација за сваки семестар и за сваки предмет понаособ. Такође, рађено је на унапређењу Стратегије за обезбеђење квалитета и Акционог плана Комисије за квалитет Високе школе. Осавремењени су рачунари и софтвер неопходни за обраду података о самовредновању.

Обезбеђене су повратне информације о компетенцијама дипломираних студената на два начина: (а) прибављена су мишљења предшколских установа о компетенцијама запослених студената који су студије завршили на Високој школи и (б) дипломираним студентима је, након дипломског испита, задаван *Упитник за самопроцену компетенција дипломираних студената*.

Самовредновање Високе школе спроведено у школској 2012/2013. години је наставак самовредновања која се спроводе периодично, сваке школске године, почев од 2007/2008. За разлику од претходних, у 2012/2013. школској години педагошки рад наставника и рад ненаставног особља студенти су евалуирали чак два пута: једном у зимском и једном у летњем семестру.

Са резултатима самовредновања упознати су:

1. Наставници на седницама Наставног већа;
2. Студенти преко својих представника из Студентског парламента, који су присуствовали седницама Наставног већа;
3. Шира јавност, на сајту Високе школе струковних студија за васпитаче „Михаило Палов” у Вршцу.